

Bruožai

Raso V. G.

NAZIŲ INKVIZICIJA LIETUVOJE.

PATYS SAU DARO GEDA

BAŽNYČIA STALINO RANKOSE.

Svedų spauda pažymi, jog okupuotoje Lietuvoje naziai ima kyšius iš žmonių kur tik išgalvot. Kas mėnesį jie išlupa tuo būdu milijonus markių. Nedavęs kyšio, negalėsi keliauti, negausi kūro ir medžių. Duonos kėpyklos, malūnai, valgyklos yra priverstos mokėti didesnes sumas vokiečių žandaroms. Nepatepus valdininko negausi cukraus, baltinių, geležies ir pan.

Toks supuvimas okupantų administracijoj prisidėjo prie nežmoniško kainų iškilimo. Oficiali kaina veikt nieko negausi. Bet jei pav. už sviesto svarą mokėsi tris amefikoniskus dolerius, arba už lašinių svarą du dolerius, tai jų gausi. Vokiečiai atima iš ūkininkų maistą už pus dykį, o parduoda jį kaip auksą, pelnydami milijonus. Taip okupantai šiandien išnaudoja Lietuvos kraštą.

Teko patirti, jog paskutiniam SLA. Pildomos Tarybos suvažiavime buvo svarstyta visa eilė klausimų, tarp kurių svarbiausią vietą užėmė du: lėšų fondas ir tos kuopos, kurios atsisakė mokėti ekstra mokesnius, sumoje 15 centų. Tokių kuopų atsiradę iki 70. Taryba jokių žingsnių nepadarė ir visas klausimas bus paliktas ateinančiam seimui.

Lėšų fondas irgi pasidarė galvosūkiu. Kas tai pildomoje taryboje buvo pasiūlęs apkarpyti "Tėvynę", leidžiant ją porą šyčių ir mėnesį. Bet ir tas projektas kaž kaip sutirpo ir viskas palikta po senovei.

Aprašant Amerikos Lietuvių Konferenciją, Clevelando savaitės rašė ironiškai pastebėję: "Numatyta steigti informacijų biurą, greičiausiai vėl su tuo pačiu Pakštu vadovybėje" bus ieškoma Lietuvai draugų (tik patartina neieškoti jų tarp lenkų ir bolševikų, nedėvėti raudonų marškinėlių...)

Pleškindamas tokius savo "patarimus" minėtas laikraštis diskredituoja tik save, bet nieko daugiau. Amerikos lietuvių visuomenė nereikalauja jokių spalvuotų marškinėlių ir neieško bolševikų draugystės.

Chicago Herald American praneša, jog Lietuvoje tapo areštuoti trys vyskupai: Reinys, Skvircėckas ir Brizgys. Sekanti mokslo vyrai tapo suaudyti: Prof. Vitkus, prof. Petronis, Dr. Raulinaitis, dail. Galaunė, rašytojas A. Strazdas ir finansistas Prūsas. Suimta gi virš 100 kitų įtakingų asmenų, tarpe jų prof. Jurgutis, prof. Balys, Sruoga, prof. Starkus ir kt.

Jie visi protestavo prieš nazių žiaurumus Lietuvos krašte ir prieš priverstiną šeimą vyrų ir vokiečių kariuomenę, o moterų — ir darbus.

Kalkurie išgirdę, jog Stalinas leido susirinkti Rusijos pravoslavų sinodui, begalo nudžiugo ir emė tvirtinti, jog bolševikai jau pripažįsta laisvę tikėjimui. Tik, krenybės taip nebuvo ir nėra. Pravoslavų bažnyčia ir carų laikais jokios laisvės neturėjo. Ji darė tą, ką jai palėpdavo caras. Cerkvės buvo tik valdžios įrankis palaukti žmonių masės

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

SANDARA

Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States
MAIN OFFICE
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Yards 4789

METAI XXIX

PENKTADIENIS, RUGSĖJO-SEPTEMBER 17 D., 1943 M.

No. 38

Stockholme Vokiečių Diplomatas Teiraujas Apie Taiką

Grafas Schulenberg Bandys Užmegst Ryšius

Bus Atsikreipta į Amerikiečius, Anglus ir Sovietus

Washington. (ONA) — Nepatvirtinti pranešimai sako, jog grafas von Schulenberg, buvęs Vokietijos atstovas Maskvoje iki pat karo, išvyko į Stockholmą su taikos misija. Berlynas nori patirti kokiomis sąlygomis gali įvykti taika. Paskutinėj savo kalboje Hitleris jau nebesirūpinęs apie Vokietijos laimėjimą.

Grafo Schulenbergo misija gali būti dvejopa. Iširti galimybes abelnei taikai, arba taikai tik su Sovietais. Schulenberg yra žinovas Sovietų. Daugiausiai jo pastangomis buvo pasirašyta 1939 metais sutartis tarp Stalino ir Hitlerio.

Vatikanas Atkirta Nuo Išorinio Pasaulio

Radio ir Telefono Susisiekimai Nutraukti

Iš Ispanijos ateina žinių, jog vokiečiai paėmė Vatikaną pilton savo globon. Jų kareiviai su kulksvaidžiais ir kanuolėm apsupto Sv. Petro ir Povilo katedra, o Vatikano susisiekimas per radio ir telefonus visiškai atkirtas.

Pirmiau maršalo Badoglio valdžia buvo apskelbusi Romą atviru miestu, bet dabar, kuomet vokiečiai sutraukė čia savo kariuomenę, tas paskelbimas nustojo reikšmės ir alijantai bilė kada gali bombarduoti Romą bei Vatikaną.

Teisėjas Nenorėjo Eiti Su Juc į Lenktynes

Apskrities teisme, Milwaukee, stoji 55 metų amž. Jackson Lewis, areštuotas automobilio kolizijoj. Jis prisipažino išgėręs 20 stikliukų šnapso, bet tikrino, jog tas nei trupučio nepaveikė jį. Teisėjui jis davė tokį pasiūlymą: — Pabandykim gerti; aš ištuštinsiu 40 čerkučių ir nebūsiu girtasnis už jus, išgėrusius porą...

Teisėjas vienok nepriėmė pasiūlymo ir tiesiai paskyrė jam \$50 baudmę.

absoliučiam paklusnume "Dievui ir carui".

Stalinas irgi bandys pamegdžioti "carus". Jis gal leis atidaryti daugiau bažnyčių, palaikys patriachą, bet tik su sąlyga, kad dvasiškiečiai pripažintų jo absoliučią galią ir verstų tikinčiuosius akla klausyti "batiuško" Stalino. Kiekvienam dvasiui bus iš anksto pranešta kas laukia jo, jeigu jis pasakys bent vieną žodį prieš komunistišką valdymo sistemą.

Tiek Vokiečių Ambasadą Turėjo Automobilų.

Sveicarų valdžia, kuri globoja Vokietijos interesus Anglijoj, įsakė parduoti Londone 25 automobilius, kurie priklausė Vokietijos ambasadai. Už juos gauta \$28,000. Vienas Joachim von Ribbentropo automobilius atnešė \$5,000.00.

Bet iš gautų pinigų vokiečiai turės užmokėti \$8,000 už garažų ir priežiūrą.

Vokiečių Kolonistai Bėga Iš Ukrainos

Nazių Apygyvendinimo Planas Sugriuvo

Stockholm. — Svedų spauda praneša, jog desėtkai tūkstančių vokiečių kolonistų galvotrukčiais bėga iš Ukrainos į vakarus, kad nepatekti raudonajai armijai. Pereitoje savaitėje apie 43,000 tokių kolonistų pravažiavo pro Kievo miestą ir traukė Saksonijos link.

Užėmę Ukrainą, naziai grūdė ten savuosius, tikėdami, jog jie ten ir pasiliks. Ukraina buvo piešiama kaip būsimas rojus vokiečiams, kur visko galima rasti. Vienok toms derlingomis žemėmis ne ilgai jiems teko džiaugtis.

Išrišę Paslaptį 10,000 Lenkų Karininkų Nužudyme

Vieno New Yorko Laikraščio Reveliacija

Siomis dienomis New Yorke išeinąs dienraštis "5 P. M." paskelbė sensaciją būk 10,000 lenkų karininkų prie Smolensko nužudė ne rusai, bet vokiečiai. Šis tikrinimas paremtas vieno austro von Tokaty afidavitu. Tas austras kariavo tarptautinėj brigadoj, Ispanijoj ir koku ten būdu pateko į rusų frontą. Jis matęs kaip naziai tuos karininkus žudė ir rusams liepė juos palaidoti.

Vienok amerikiečių spauda nepriėmė šios paslapties atidengimą už gryną piniga. Vienas net pastebėjo: gal būt atsiras liudininkas, kuris sakys, jog puštelėjo milijono žmonių iš rytinės Lenkijos ir Baltijos kraštų išgabeno į Sibirą ne rusai, bet vokiečiai.

Naziams Gal Reikės Trauktis Iki Lenkų Rubežiaus

Karo ekspertai pranašauja, kad jeigu greitai laiku Ukrainoje nepradės lyti ir purvai nesugadins kelių, tai vokiečių armijai teks trauktis iki Lenkijos rubežiaus ir pačios Rumunijos. Sovietų vasarinė ofenzyva taip išgalėjo, jog vokiečiams reiktų didelės spėkos, kad ją sulaikyti.

Vaidas Iš Dabartinių Kovų Italijos Pusiausaly

Amerikiečių Kareiviai Suradę Ant Kelio, Vokiečių Sunkvežimį Bando Pataisyti ir Prašalinti iš Kelio.

Taip Jie Rašo Apie Lietuvius

Lenkai Skelbia Tokias Žinias Apie Kaimynus

Ukrainiečiai ir Lietuviai Bendradarbiauja su Okupantais

Lenkų valdiškos įstaigos Londone gavusios žinią iš Stockholmo būk ukrainiečiai ir lietuviai, esantieji vokiečių tarnyboje neseniai sudegino šiuos lenkų kaimus Volyniuj: Polanka, Lavrov, Sienkievičivka ir Sipevičivka.

Slapta lenkų radio stotis — "Swit" paskelbusi, jog atsakomybę už šias piktadarības suverčia ne ant visų lietuvių, arba ukrainiečių, bet tik ant išdavikų, kurie bendradarbiauja su okupantais.

Panašių "informacijų" lenkų agentūra paleidžia gana dažnai. Mums tačiau atrodo, jog pofitavimas čia nusveria bešališką tiesą.

Trims Alijantams Ne Taip Lengva Susitikti Konferencijoj

Jau buvo paskelbta, jog petolimoj ateityje įvyks trijų didžiųjų alijantų: Stū. Valstijų, Anglijos ir Sovietų Rusijos konferencija. Tačiau besirušiant jai, išskyla įvairių komplikacijų. Vėliausi pranešimai radė, jog toki sueiga įvyks Londone, dalyvaujant sekretoriui Hull, ministrui Eden ir komisarui Molotovui.

Bet Hull sveikata vargiai ar leis jam atlikti tokį kelionę. Ji greičiausiai turės pavaduoti W. A. Harriman, kuris dabar yra Londone. Sovietai norėtų, kad pasitarimai įvyktų Maskvoje, kur jie tikisi daugiau išsiderėti. Keblumų yra ir su pasitarimų turiniu. Sovietai siūlo svarstyti sienų klausimą, tuomet tarpu Washingtonas nenori to paliesti iki karo pabaigos. Italijos problema taipgi sukėlė įvairių neaiškumų. Taigi, pirmą negu bus šaukta konferencija, painesni klausimai turės būti iš anksto išrišti.

Kuba yra didžiausia cukraus gamintoja pasaulyje.

Kareivis Jonas Palaima Pasirodė Stipriu Vyrų

Fort Devens, Mass. yra kareivis Jonas Palaima, kilęs iš Pennsylvanijos, kuris skaitosi stipriausiu vyrų visoje stovykloje. Prieš keletą dienų, kitas karys Leslie Corsey važiuo "jeep" ir bevažiuojant trūko padanga — (tire). Palaima atbėgo jam į pagelbą ir pakėlė vieną to automobilio pusę. Jis laikė iki nebuvo uždėta kita padanga.

Įdomu būt patirti ar tas stiprusis galėtų tą padaryti ir su tanku?

Baltimore Lietuvių Vajus Karo Bonų Platinimui

Rengia Didelį Mitingą, Sekm. Rugsėjo 26 Dieną

Baltimorėje lietuviai aktyviai dalyvauja karo paskolos išpirkime. Sekmadienyje, rugsėjo 26 dien., 2:30 po pietų ruošiamas didelis mitingas Lietuvių Sveitinėje, į kurį visi kviečiami atsilankyti. Kurie negalės atteiti, tai paskambinkite telefonu už kiek pirksite bonų. Kliubai ir draugijoms taipgi prašomos prisidėti ir kooperuoti.

Toji mūsų sueiga, sekmdienyje, rugsėjo 26 dieną privalo būti skaitlinga, todėl neužmirškite, tautiečiai, atsilankyti.

— Vera Mikušauskas.

Taip Baudžia Išdavikus Rusijoje

Iš Maskvos praneša, jog Krasnodare dvylika rusų tapo pakarti už tai, kad jie bendradarbiauvo su vokiečiais ir suteikdavo žinias geštapo agentams. Vienas komunistų laikraštis pastebėjo, jog tų nusikaltėlių negalima pavadinti "kvilingais", nes jie nesivadavo politiniais sumetimais, bet vien medžiaginius išrokavimais tarnavo priešui.

Gruodžio 6 d. 1370 metais Lietuvos kunigaikštis Keišutis užėmė Maskvą.

Sajungininkai Veja Nazius Nuo Salerno

Amerikiečiai Taikosi Apsupti Priešą

Atkirto Didelį Italijos Gabalą

Kovos už kontrolę žemutinės Italijos buvo pasiekusios aukščiausio įtempimo. Bėgyje trejetoj dienų atrodė, jog amerikiečių 5-toji armija, kuri buvo išlipusi į Salerno pakrantes, bus įmesta į jūrą su dideliais nuostoliais. Tačiau, toji armija atlaikė priešų spaudimą ir dabar pati perėjo į Ofenzyvą.

Į pagelbą amerikiečiams iš pietų skubėjo 8-toji gen. Montgomerio armija. Padariusi rekordinius žygius, ji pasiekė Salerno pakrantes, kuomet krizis buvo praėjęs. Bet tuo savo manevru ji atkirto didelį Italijos gabalą, izoliuodama ten vokiečių likučius.

Sujungtos anglių-amerikiečių spėkos pasuks į šiaurę Romos link. Gen. Clark kariuomenė dabar bando apsupti tris vokiečių laikomus miestus: Eboli, Attavila ir Albenella, kuriuos vokiečiai pavertė į kalnų tvirtoves. Nauji laimėjimai ypač reikšmingi tuom, kad suteiks artimesnės bazės alijantų orlaiviams.

Suomija Nebenori Toliau Kariauti

Įspėja Nazius, Kad Ji Taikinsis

Atsidūrusi tarpe kujo ir priekalo, Suomija stengiasi pasiliuosuoti iš nepakenčiamos padėties. Ji nori taikos, bet tuom pat sykiu reikalauja, kad jos 1939 metų rubežiai būtų nepakeisti. Suomijos premieras Edvin Linkomies prisipažino, jog jis pareiškęs apgalvėdavimą, kad jo ašliai tenka kariauti su angliais ir jog Suomija norėtų taikos su sovietais.

Bet suomiai negali pasiliuosuoti iš nazių globos. Kiekvieną sykį, kai suomiai prašo vokiečių išsikraustyti, tieji grąšina kerštu.

Susaudymai Vilniuje Du Sykius į Savaitę

Londonas. — Kiekvieną antardinį ir ketvirtadinį iš Lukiškio kalėjimo, Vilniuje, išvedami būriai kalinių ir suaudomi Panarų kalnuose. Nužudytojų vardai neskelbiami ir giminės apie jų likimą nieko nežino.

Mėsos Pavaduotojai

Pasireiškus stokai mėsos, ją turės žymioj dalyje pavaduoti mišinys "peanut butter" ir žalios morkos. Neuzilgo manoma įvesti specialės kortelės ir pienui.

Pirkite kiek išgalit karo bonus!

Laivyno Sekretorius Knox Pasiekė Britaniją

Londonas. — Laivyno sekretorius Frank Knox atvyko orlaiviu į Angliją. Pirmiausiai jis turėjo pasikalbėjimą su viršininu ku amerikiečių laivyno Europos vandenysė, adm. H. R. Stark, paskiau priėmė laikraščiu reporterius. Galimas daiktas, jog Londone bus pasitarta ką daryti su Italijos laivynu, kuris neseniai pasidavė alijantams.

Baltgudijos Vieta "Ostlando" Plote

Nazių Skaldymo Politika Rytuose

Pagal nazių dekretą, išleisto kavo 18 diena, 1942 metais, Baltijos kraštai: Lietuva, Latvija ir Estija tapo nutrintos nuo žemėlapiu. Vietoje valstybių atsirado "generaliniai apskrčiai", kurie jėjo į naują "Ostlando" kombinaciją. Prie pastarosios tapo priskirtas ir baltgudžių kraštas. Baltgudijos pridėjimas turėjo sugriauti atskirą Baltijos šalių vienatę.

Kadangi nazių įstatymai buvo leidžiami visam "Ostlandui", tai nenormalumai ir keistenybės tokio sujungimo greit pasireiškė. Baltgudijoj, visą laiką gyvavo bolševikiška vadymo sistema, su komisarais, kolchozais, sovchozais ir pan. Baltgudijoj buvo silpnas tautinis susipratimas; nuosavybės jausmas irgi tapo gerokai išdildintas. Naujieji okupantai, palaikydami seną bolševikišką sistemą Baltgudijoje, pritaikė ją ir Lietuvai, Latvijai bei Estijai.

Kochozai, komisarai buvo palikti ir Baltijos kraštuose. Namai, dirbtuvės, kooperatyvai ir bile kokis turtas, privatinis ar miestų likosi nazių nuosavybe. Žodžiu, Baltgudijos sistema tapo primesta ir likusiom "Ostlando" dalim.

Tik tam tikram laikui praėjus, komisarai Lohse parašė: "Yra aišku, jog kitokia procedūra yra reikalinga buvusiam Baltijos kraštams, negu Baltgudijai. Politinės sąlygos vienur ir kitur yra skirtingos."

Bet šis parašymas ir pasiliko ant popierio. Naziai, norėdami išnaikinti Baltijos šalių savybes ir išgrauti jų sienas, prikėgė prie jų skirtingų, pašalinių plotų, palaikydami juose bolševizmo liekanas. Nazių komisarai miestuose, apskrčiuose ir valsčiuose pasilieka tokie pat visagalintieji viešpačiai, kaip ir buvusieji komunistai.

— V. Norkūnas.

Rugsėjo 1 d. 1525 m. Prūsų Lietuvoje buvo įvykęs didelis žmonių sukilimas prieš vokiečius.

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
Editorial Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:
Suvienuose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Kiek Sov. Rusija Kooperuoja su Kitais Alijantais

Savo editoriale "Stalin Deserts His American Allies", ita-kingas laikraštis "The Detroit Times" štai kaip charakterizuoja Stalino Sovietų Rusijos diktatoriaus politiką:

"Niekas taip aiškiai nenušviečia šalta, dviveidi Juozo Stalino pasielgimą, kaip neseniai įvykęs amerikiečių lakūnų bombardavimas aliejaus laukų Ploesti, Rumunijoje. Kadangi Stalinas neleido mūsų lakūnams pasikelti iš rusų žemės, tai tas puolimas kainavo mums 40 nuos jėgų, dalyvavusių atakoje.

"Pranešimai iš Ankaros, Turkijoje, tikrina, jog virš šešios desimtos amerikiečių lakūnų iš devinto aviacijos korpuso, buvo priversti nusileisti Turkijoje ir tapo internuoti, o trys paskendo jūroje."

Kitas kolumnistas William P. Simms, rašydamas Scripps-Howard laikraščiams tą patį dalyką nušviečia sekanciai:

"Pirma — mūsų bombanešiai buvo priversti išskristi iš Egipto ir nulėkti 1,200 mylių, kad pasiektų tikslą. Jei Stalinas būtų leidęs jiems pasikelti, pav. iš Krasnodaro, kelionė būtų buvusi du syk trumpesnė. Antra — Vietoje turėti dvi valandas prisirengimui, kaip kad įvyko, Ploesti gynėjai būtų turėję iš viso tik 25 minutes, nes skridimas būtų buvęs veik išimtinai Juodose jūrose. Tas reikiška bomberiai būtų galėję pasiimti du syk daugiau bombų.

"Bomberiai, kurie turėjo nukristi Turkijoje, būtų sugrįžę į savo bazes. Bet Stalinas nenori veikti su mumis nuosirdžiai ir aciu tam, šešiosdesimts septyni amerikiečių bomberiai žuvo — penkiosdesimts du nušauti, o penkiolika internuoti Turkijoje. Stalinas neįsileidžia nei amerikiečių laikraštinku, nei amerikiečių ekspertų į savo karo frontą arba užpakalyje jo.

"Jis nenori kariauti petys į petį su savo alijantais. Neleidžia amerikiečių bomberiams pasikelti nuo rusų žemės. Rezultatas: amerikiečių tragedija už kurią atsakomybė krinta ant Stalino pečių. Stalinas ima mūsų maistą, mūsų tankus, mūsų orlaivius, mūsų pinigų, bet tuom pat sykiu leidžia mums geriau mirti, negu pavartoti jo žemę. Valanda iš valandos įrodymai auga, jog Stalinas nėra mūsų sąjungininkas.

"Turime jame 'hijackera' — plėšiką, kuris grąšina pasirašymu atskiros taikos ir sukommunistinimu Europos, jeigu neišpildysim jo reikalavimų. Tuom tarpu jis yra taip atsakomingas už mirtį tų amerikiečių, kurie žuvo Ploesti laukuose, kaip tarytum jis būtų sušaudęs juos prie kruvinos nuosavo kalėjimo sienos."

Lietuvos Atstovybės Padėtis Londone

Chicagos katalikų dienraštis "Draugas" įdėjo tokią žinutę apie Lietuvos atstovo Londone padėtį:

"Min. B. Balutis, nežiūrint savo ne per geriausios sveikatos, gražiai drauge su savo patarėju darbuojasi; esant taip sumažintam pasiuntinybės personalui, jiems patiems tenka atlikti nemažai ir techniškų darbų. Pasiuntinybė įsikūrusi nuomuojamuose namuose ir tas, dabartinėmis sąlygomis, sudaro naują rūpesčių. Atsiranda žmonių, kurie įvertindami to lietuviškojo posto svarbumą, pasiūnčia aukų. Tai vertas pagyrimo dalykas."

Pradžia Padaryta — Tęskime Darbą Toliau

Amerikos lietuvių vieningumo demonstracija, atlikta Pittsburgho suvažiavime, buvo išpūdinga ir graži. Tą pripažino net amerikiečių spaudos atstovai, dalyvavusieji su mumis. Bet besidžiaugdami tuo reiškiniu, mes kartu atjaučiam, jog tai buvo tik momentu upas, jog tikrai išbandymas mūsų vieningų pastangų įvyks, kai pradėdam sūnų, juodų darbą.

Ateities žygiuose mums teks prisilaikyti seno lietuviško posakio: "Neapleisk kelio dėl takelio". Svarbiausieji tikslai visad turės užimti pirmąją vietą ir kas tik trukdo, ju įvykinti, tą reikalingą pastūmti į antrą vietą. Nelengva bus eiti la linija, nelengva bus išvengti daugelio pagundų pasipešti ir vieni kitiems kaptelėti už plaukų, bet bandykime išlaikyti lygsvarą.

Polemikos tarpe įvairių grupių ir laikraščių, beabejo, neišgaruos kaip kumparas. Jos gali pasilikti, bile tik jos nebus statomos pirmoje vietoje, bile tik mes neapleisim kelio dėl takelio. Šie laikai reikalauja visų jėgų įtempimo. Kiekvienas Amerikos lietuvis, kiekvienas klubas, draugija, ar organizacija privalo būti neatskiriami dalimi mūsų bendros veiklos ir pasiukavimu. Jei norim būti laisvi, turime pašvesti tam viską ką mes turime.

Apie Plesbicitą Baltijos Kraštuose

Kaikuriuose laikraščiuose ir žurnaluose galima užtikti pasiūlymus, kad Baltijos kraštų likimas būtų išspręstas plesbicito keliu. Girdi, reikia atsiklausti vietinių žmonių kaip jie nori tvarkytis ir prie ko dėtis, ar nesidėti. Išreikštą jų valia būtų galūtina.

Mums tačiau atrodo, jog plesbicitas šiame atvejuje yra nereikalingas. Kam dar tikrinti tą, kas jau yra aišku? Lietuviai, latviai ir estai nieko kito nepasakytų, kaip tik: mes norime nepriklausomybės! Tą gerai žino ir patys rusai. Del to jie iš anksto tveria "lietuviškus" kariuomenės būrius, kurie atėję į Lietuvą patys vieni atliktų "plesbicitą".

Baltijos kraštų klausimas turi būti rišamas kitokiu keliu. Jeigu karinių operacijų eigoje Baltijos kraštai atsidurtų po sovietine okupacija, tai užsibaigus karui laikiną tų šalių administravimą turi perimti ne viena Rusija, bet visi alijantai. Toki susitarimą reiktų padaryti jau dabar ir ne vien Baltijos atžvilgiu, bet ir kiekvienos kitos, išvadutos iš nazių jungo šalies.

APŽVALGA

SLOVAKŲ SANTYKIAI SU ČECHAIS

Nazių globojamos slovakų valdžios galva, kun. Tiso, kalbėdamas Kremnicioje, pareiškė, jog daugelis kritikų prikašioja būk slovakai atliktę išdavikišką darbą Čechoslovakijos atžvilgiu.

Tiso nuneigė tą. Esą, slovakų atstovai bendrame parlamente Prahoje sudėdavo tik tokią priesaiką: "Tarnausim slovakų tautai."

Kai prez. Benes' emė bičiuliotis su sovietais, tai lenkai keršindami jam už tai, palaikė slovakų nepriklausomą judėjimą.

BOLŠEVIKAI DAR VIS SKAITO HITLERI NEKLADINGU

Norėdami diskredituoti Lietuvos valstybinius pareigūnus, mūsikiškai bolševikai ima netremtis Hitlerio autoritetu. Štai rugsėjo 16 dienos laidoje "Vilnis" rašo:

"Hitleris teisindamas karą prieš SSSR. savo prakalboje sakė, kad Smetona prašęs nacių užmti Lietuvą "apsaugojimui", fašistinio režimo, bet nacių tuomet negalėję to padaryti, tai Smetona bėgo iš Lietuvos."

Reikia tiesiog stebėtis, kaip lengvai mūsų bolševikai įtikėjo Hitlerio žodžiams! Kai visas svietas vadina jį didžiausiu me lagiu ir apgaviku, tai "Vilnis" cituoja Hitlerį ir ima už gryną pinigą ką tik tas pasako. Nieko nebūtų nuostabaus, jei mūsikiškai bolševikai imtu vėl kalbėti poteries iš Hitlerio evangelijos "Mein Kampf".

PIRMIEJI RYTŲ PRŪSIJOS GYVENTOJAI

Lenkų Muziejaus Chicagoje kuratorius p. M. Haiman vienoje savo paskaitų užprotestavo kam šiandieniniai vokiečiai vadinami prūsais. Tai esą neteisinga. Anot jo:

"Rytiniai Prūsai nuo neatmenamų laikų buvo apgyventi prūsų giminės, artimos lietuviams. Juos išskerdė kryžiuočiai, užimdami jų žemes. Todėl ydinti vokiečius prūsais yra didelis įžeidimas tai išnaikintai giminei."

Taip ištikro yra. Senieji prūsai buvo ramūs, darbštūs ir mokių sugyventi su savo kaimy-

nais. Tuom tarpu dabartiniai "prūsai", su savo militarine jūrkerių sistema yra tiesiog ižėdimas civilizacijos. Istorikai ir geografai turėtų liautis vartojus tą vardą sąryšyje su šių dienų Prūsijos krašto valdytojais.

JAU GARSINA "LIETUVISKĄ" DIVISIJA RUSŲ FRONTE

Carų laikais Petrapilyje buvo įsteigtas Katarinos Didžiosios "Lietuvių Gvardijos" pulkas. Tame pulke retai kada patekdavo vienas kitas lietuvis, nes lietuvius, paprastai, siųsdavo į Uralo pusę.

Tačiau sovietų kariuomenė išdygo "Lietuviška divizija". Išgarsintas bolševikų rašytojas Ilja Erenburg pašventė ilgą straipsnį aprašymui jos pasizymėjimų kovose su naziais. Ji, girdi, zudaužiusi dvi vokiečių divizijas ir netoli Bryjansko užėmė kaimą, vadinamą "Lietuva".

Visa tai labai gerai. Bet toje divizijoje greičiausiai yra tik saujalė lietuvių. Jos tikslas greičiau yra politinis, negu karinis. Kaip lenkų Kosciuško divizija, taip ši lietuviška turės savotišką uždavinį, tai užkomoflažuoti būsima Lietuvos ir Lenkijos aneksija.

Nemuno Bangos

Vakarų vėjalis pučia, Mano veida glosto. Saulė siunčia spindulėlį Nuo auksinio sosto.

Kiek švelnaus, meilingo grožio Akį man ramina! Kokią gilią, gilią giesmę Nemunas gamina!

Kuomet bangos kyla, verčias Ir pakrantes griaua; Kuomet audra nakty siautys, Dieną nesiliauna —

Tu didus ir išpūdingas Nemunė tad būni, Ir kaip milžinas kovoje Baltijoje pražūni.

Sargas Lietuvos per amžius, Ją sergsti globoji. Kai nelaimės ją ištinka — Liūdi ir vaijoji!

M. Vaičius.

Vilniaus kunigų seminarijoje lietuvių kalba buvo pradėta tik 1906 metais po ilgos pertraukos.

Amerikos Lietuvių Konferencijoje Tapo Padėtas Naujas Pamatas Veiklai

Suvažiavimui Praėjus

Pasiūpė Pittsburgho suvažiavimas. Tai buvo Amerikos Lietuvių minčių ir teisių deklaracija, o kartu demonstracija mūsų pajėgų pasiruošusių ir pasišventusių visuomenės darbu.

Suvažiavimo upas, jo eiga, asmens jame dalyvavę, skaitčius, aiškiai parodė, kad pajėgos stiprios ir rimtos. Kokybė ir kiekybė suvažiavimo pusėje.

Atstovai atvyko pilnai pasiruošę į konkretų, pozityvų darbą, atvyko ne kalbų klausyti, bet jau išakymų gauti.

Nereikėjo niekam aiškinti apie reikala Ameriką ginti, nereikėjo aiškinti Lietuvos atstatymo būtinumo ir plano, nereikalingos buvo kalbos apie vienybės reikalingumą. Visa tai buvo aišku ir suprasta, tos kalbos jau nebeatenkino suvažiavimo, jie buvo aukščiau tų kalbų, o tas yra labai geras ženklas, kuri aiškiai patvirtina gausiai suvežtos aukos kaip Amerikos, taip Lietuvos reikalui.

Ši suvažiavimo upa aiškiai

užrekdavo p. A. Devenic... kalba, kuri greta kilnių jausmų, paprastų kuklių žodžių nušvietė faktais esamą padėtį, kelius, kuriais galime ir turime eiti. Pasitikėti savoms jėgoms, naudoti savo teises ir drašiai, tiesiai eiti į darbą, tai žodžiai, kurie atatiko suvažiavimo dvasiai ir davė užpelnytą įvertinimą kalbėtojui.

Techniškai toks suvažiavimas negalėjo ir negali išklausti visų nuomonų ir nūstatyti čia pat veikimo planus. Ypač tas pasidarė neįmanoma, kada pasirodė toks didelis skaitčius atstovų. Bet tai nėra minusas; suvažiavimas buvo šauktas tam, kad naujų jėgų, naujų idejų būtų daugiau įtraukta, daugiau surasta. Rengėjai, kurie sugėbėjo parašyti tokią gražią įžangą, beabejo matė tas jėgas, kurios taip šendiena yra reikalingos ir būtinos pačiam turiniui.

Išsijudino Amerikos Lietuviai, išsiveržė stipriai patriotinė dvasia, toji pati dvasia, kuri prieš 25 metus ėjo ir nepriklausomybę drašiai, tvirtai, su pasiryžimu.

Teveda ji mus ir dabar! — V.

Baltijos Kraštai Patys Vieni Negalės Apsaugoti Savo Laisvės Nuo Imperialistų

Lietuvai Bus Reikalinga Ieiti i Koki Nors Bloką

Baltijos Kraštams Gręs Pavojus iš Dviejų Pusių

Sovietų ambasada Washingtono Keletą sykių paskelbė, jog bile kokie blokai centro ar rytų Europoje nėra pageidautini sovietams. Už tai pastarieji jau iš anksto bando užstoti tiems blokams kelią arba ardyti juos iš vidaus. Suprantama del ko. Rusai, kaip ir vokiečiai nesiliauja svajoję apie užkariavimus. Vieni veržiasi į rytus, kiti į vakarus. Gulnicios tarp jų šalys buvo ir pasilieka nemažam pavojuje.

Šį kartą bent trumpai pakalbėsime kaip tas viskas gali atsiliepti į Baltijos kraštus. Maskolių veržimasis į Pabaltiją prasidėjo nuo 16-to šimtmečio. 1795 metais vokiečiams, rusams ir austrams susitarus Lietuva atiteko maskoliams. Bet kuomet kaizeris susikibo su caru, Baltijos tautos pasprūko iš savo engėjų nagų ir vėl tapo liuosos. Dabartiniu laiku atgimęs raudonasis imperializmas vėl nori jas pavergti ir apie tai nesirovi skelbti visam pasauliui.

Bet kadangi sovietai ne vieni kariauja ir ne vieni riš įvairių tautų likimą, tai Lietuva, Latvija ir Estija turi progos išgelbėti savo gyvybę ir tapti nepriklausomoms. Bet kas toliau? Kas apsaugos jų, o taip pat Suomijos, Lenkijos ir gal būt Rumunijos savistovumą? Pavojus iš rusų ir vokiečių pusės, beabejo, pasiliks. Taikos sutartis iš imperialistų nepadarys teisingų geraširdžių žmonių. Reikalinga apčiuopiamos, stiprios pajėgos, kad sulaukyti būsimus užkariavimus ir sutarčių laužymus. Toki apsauga Baltijos kraštams gali būti tikta prisiglaudus prie kokios nors valstybių grupės, ar tai Skandinavijos, ar centro Europos. Mažesnę valstybės, kurių ekzistavimas nėra užtikrintas pasielgtu išmintingai sudarydamas regionales sąjungas ir pasiryždamas ginti

DR. A. NORMANTO IŠREIKŠTI PRIEŠ MIRTĮ TROŠKIMAI

Jo Rūpesniu Buvo Lietuva. Seima ir Sandara

Mėnuo prieš savo mirtį, rugpiučio 9 d. Dr. A. Normantas parašė savo testamentą, kuriame išreiškė paskutinius savo troškimus. Vėlionio žodžiais tariant:

1) Mano didžiausias troškimas buvo ir yra, kad Lietuva atsikratytų svetimų okupantų ir būtų laisva per amžius. Aš galiuos nebegalėdamas toliau darbuotis Lietuvos skaitesnei ateičiai;

2) Aš trokštu, kad mano sūneliai pasiliktu geri šios šalies piliečiai ir geri lietuviai; kad jie sektų mano pėdomis, būtų sveiki, linksmi ir teisingi;

3) Aš linkiu Sandarai pasilikti tokią, aš ją skaičiau ir kad ji pasiektų kuodaugiausią Amerikos lietuvių; kad sandariečiai didžiausią savo organizacija, idejoms ir tuo darbu, kurį jie atlieka.

Neužilgo aš pasitraukisiu iš jūsų tarpo ir keliausiu ten iš kur niekas nebegrįžta. Vieno asmens mirtis mirtis nieko nereiškia, bile bus gyva mūsų tauta.

A. J. Normantas.

ropoje bus garantuotas. Nei Rusija, nei Vokietija neįsako riešuto.

Mano nuomone, Lietuvos politikai nieko nelaukiant privalo rimtai ir nuodugniai pasvarstyti šį klausimą. — P. Ruginis.

Išvyko Ukrainiečių Divizija

Londonas. — Naujai suformuota ukrainiečių divizija neseniai apleido Lvovą ir išvyko į Vokietiją. Manoma, jog ji bus sunaudota prižiūrėjimui okupuotų kraštų.

Žmogaus odoje yra apie du milijonai skylių prakaitui išleisti.

BENDRADARBIUKITE "SANDAROJE"

Help Win the War with the Money You Save

Of course freedom is expensive. The highest price tags are always attached to the most precious items. And the cost of human liberty in blood and treasure is a staggering one. But to be able to speak and pray and think and vote the way we wish — did you ever hear anyone question the cost?

Some Americans are paying the cost with their lives. Others are buying as many Defense Stamps and Bonds as they possibly can — every day. Are you doing your share?

Apie Ivačius Dalykus

Seni Geri Laikai

Vienas Akron, Ohio pilietis surado seną laikraštį, kuriame buvo pagraisintos tokios kainos: degtinės galionas — 25 centai; kiaušinių tuzinas — 4 centai; sviesto svaras — 8 centai, cukraus — 10 centų svaras; kviečių bušelis — 40 centų. Tai buvo 1835 metais, kuomet centai turėjo didesnę vertę, negu dabar.

Tokios Bus Permainos Po Karo

Dr. Hilton Jones, direktorius cheminės laboratorijos Willmette, Ill. pareiškė, jog po šio karo įvyks nepaprastų permainų. Naujai išrastas gazolinas busias taip ekonomiškias, kad su vienu galionu galima bus nukeliauti 45 mylias. Namai bus statomi iš popierio ir "kornų"; languose dėsis nylon nesudaužoma medžiaga, o drabužius dėvėsime iš stiklo. Žinoma, tas stiklas nebus permatomas. Tai tik keli pavyzdžiai to, ką žada mums netolima ateitis.

Keisčiausia Knyga Pasaulyje

Paryžiaus knygyne "Bibliothèque Nationale" yra labai keista knyga. Ji parašyta lotynų kalba ir papuosta auksiniais lapais. Tai inkvizicijos laikų publikimas. Joje įrodoma ragany buvimas ir patariama kaip bausiti tas prasikaltėles.

Bet keisčiausi yra tai knygos apdarai, pagaminti iš žmogaus odos. Viena vargšė "ragana" buvo nuteista mirtim. Vietoj, kad deginti ant laužo, nuteistajai buvo nulupta oda ir uždėta ant knygos.

Gydo Tik Vokiečius

Užpakalyje vokiečių fronto rytuose šią vasarą buvo vėl išsiplėtusi tifoso epidemija. Okupantai duodavę vaistus ir suteikdavo medikale priežiurą tik tai savo tautos žmonėms ir kareiviams. Vietinius gyventojus, susirgusius ta liga suvarydavo į logerius ir palikdavo likimui.

Niekp Nebeliko Namuose

Kainų administracija Salt Lake City negalėjo suprasti del ko Johnson Auto Metal Works neprisiuncia savo raporto apie kainų "lubas". Pagaliau buvo parašytas griežtas laiškas, į kurį gauta sekantis atsakymas: "Na ceiling, no bottom, no top. Boss gone fighting, men gone fighting, dog gone fighting. — Old Man Johnson".

Vienas senukas, žinomą, negali operuoti visos dirbtuvės.

Lietuviai Suminėti 1850 Metų Sąraše

Kai rusų caro valdžia 1850 m. surašinėjo gyventojus, pažymint jų tautybę, tai Vilniaus krašte 60% pasisakė esą lietuviais. Minsko gubernijoj užrašyta 64,149 lietuviai; Kievo — 38,026, Volyniaus — 11,243, Gardino — 201,897.

Reikia, dar nelabai seniai lietuviai sudarė didžiumą Vilniaus ir Gardino srityse.

Lietuvos istorikas Simonas Daukantas mirė lapkričio 24 d., 1864 metais.

Pirkite Visi Karo Bonus!

Lietuvių Šokiai Pasirodė Gražesni Už Kitų Tautų

Ateitininkų Draugovės šokėjai "Chicago Sun" surengtame "Victory Garden Harvest" Festivalyje laimėjo pirmą prizą; antroji vieta teko airiams.

Rugsėjo 9, 10 ir 11 dd., 1943 m. "The Chicago Sun" iniciatyva, didžiulėse Soldier's Field patalpose įvyko Victory Garden Harvest Festivalis. Ketvirtadienį, rugsėjo 9 d. buvo paroda užaugintų daržovių Victory daržuose, o penktadienį ir šeštadienį pėdaryta įdomi programa iš tautinių šokių, solo dainų ir kalbų.

Penktadienį Chicago įvairių tautybių šokėjų grupės šokė

dabrinę trofeją. Antroji premija teko jaunesniems airių šokėjams.

Ateitininkų draugovės šokėjai su savo originalėmis, marga spalvėmis uniformomis tuoj patraukė visų dalyvių atyda, o jau su pirmaisiais dviem šokiais patraukė visų dalyvių ir teisėjų simpatijas savo pusėn.

Ateitininkai buvo parinkę pačius įdomiausius šokius, kurie net yra kilę iš tokių rudens švenčių (Harvest festivalių), kaip tai: Kubilas ir Blezdingėlė.

Be šių dar buvo pašokta tie sningūs šokiai: Suktinis, Kalvelis ir Voveraitė. Prieš kiek-

tos publikacijos, tokiu svarbiu momentu, tenka atiduoti kreditą ateitininkų draugovės šokėjams: Lucijai ir Jonui Zaikiams, Onutei Petrošitei, Bronėi Motuzienei, Antaninai Navikaitėi, Bronėi ir Antanui Skiriams, Antanui Petrokui, Vincui Samoškai, Vladui Klemkai ir griežikui Ray Brazauskui, kurie pasišventusiai per dvi savaites kar to šokius, nesigailėdami nei lėšų, nei savo laiko.

Pažymėtina, kad šiame paparengime dalyvavo Jungtinių Valstybių vice-prezidentas H. Wallace, kuris įteikė premijas Pergalės Daržų augintojų laimėtojams. Jis taip pat pasakė gražią kalbą. Be to, dalyvavo įvairių valstybių konsulai ir kitų žymių asmenų. Lietuvos Konsulo iniciatyva parodoje buvo gražiai paruoštas lietuvių tau-

ko savo tautinius šokius. Buvo paskirta 10 tautinių šokių žinovų teisėjais nuspresti, kurie tautos šokiai bus originaliausi ir gražiausiai šokami. Tame konteste dalyvavo apie 11 šokėjų grupių.

Lietuvių tautą atstovavo Ateitininkų Draugovės šokėjų grupė, vadovaujama mokytojos Lucijos Zakienės, ir ateitininkų draugovės, nors turėjo konkuruoti didžiules grupes — čekoslovakų sakalų šokėjų, lenkų, vengrų ir rusų skaitlingas ir gerai priruoštas grupes, vistiek laimėjo pirmąją premiją — si-

vieną šoki programos vedėjas, pagal ateitininkų patiektą šokių aprašymą, paaiškino, ką tas šokis reiškia ir kaip jis yra kilęs. Tokių paaiškinimų kitos tautos neturėjo, jie be sustojimo išėliai pašoko junginį savo tautinių šokių, kurių publika net neatskyrė vieną nuo kito. Ateitininkai, jau turėdami praktikos iš šios vasaros tautinių šokių festivalio Philadelphijoje, pareikalavo trumpų paaiškinimų apie kiekvieną šoki. Ir tas publiškai buvo daug naudingiau ir įdomiau.

Del šios gražios lietuvių tau-

tinų indų bei drožinių stolas. Chicago Lietuvos konsulas P. Daužvardis su žmona dalyvavo festivalyje ir nuoširdžiai pasveikino ateitininkų draugovės šokėjus, pelnytai laimėjus pirmąją prizą. — S. A.

vis tebekabo ir tuo tarpu tas pavojus yra didžiausias.

Ir šitokio pavojaus prašalini-me didžiausia ir svarbiausia rolė priklausio amerikiečiams, nes visai neperdedant, galima pasakyti, kad šiądien jie vieni yra, ar gali būti, efektyvūs sargai, kad tokia nelaimė neatsitiktų. Šiame gludi jų istorinė misija, kokios mūsų išėivija dar nėra niekadose turėjusi. Ši yra svarbiausia ir didžiausia (jeigu ne vienatinė) pagelba, kurią amerikiečiai efektyviai gali savo tėvynei suteikti — visas kitas, kad ir svarbu, tuo tarpu turi antraeilės reikšmės.

Ar amerikiečiai tą savo pareigą aiškiai ir gerai supranta, ar jie tą savo istorinę misiją gerai atliks? Nuo to gali priklausyti, ir tai labai daug priklausyti, ar mes, lietuviai abelnai, šį mirties-ir-gyvybės "geimį" išlošime, ar pralošime... Nepaisant to, kad ligšiolinė amerikiečių veikla, kiek ji atspindi amerikiečių presoje, neduoda pagrindo būti dideliu optimistu ir kelia baimės, kad amerikiečiai kartais tos savo istorinės misijos nepažiopsotų, aš visgi kodėl tai tikiu, kad galų-gale jie savo pareigą atliks ir kad busimoji istorija nepasakys apie juos, kad kritingu momentu jie "už medžių nematė miško"...

— T. T.

Šiaurinėj Amerikoj yra 136 įvairių rūšių gyvačių.

Mano Įspudžiai Iš Birutės Vakarėlio

Blogas Oras Bandė Sugadinti Birutiečių Upą. Bet Nepavyko

Taigi, pereitą sekmadienį turėjo įvykti "Birutės" piknikas ir kadangi iškalno savo pranešimuose birutiečiai informavo publiką apie lietingą ir šaltą orą, tai tas ir atsitiko. Lijo visą miela dienele.

Savo keliu, birutiečiai susirinko į Sandaros svetainę ir ten prašalino visus nusiminimus. Gero upo pas birutiečius niekuomet netruko, ir tas malonus upas viešpatavo ir ši kartą.

Mat, buvo kam jo priduoti. Čia buvo mūsų poetė Vanda Byanskienė, nepaprastai linksma meupe. Netruko to ir Birutės vedėjui J. Byanskui. Čia buvo, žinoma, smuikinių Lu-lu Micevičienė su savo "Aniolėliu" Al. Čia buvo pirmininkė Aldutė Gulbinaitė, o ypatingai visus puikiai pavaišino ta mūsų maloni kultūriškam darbe veikėja p-ni J. Gulbinienė. Pri-rėngė stalą, visi sudėjo valgių, bet p-ni Gulbinienė mus pavaišino lietuvišku kugeliu, kurį

Kiekvienam Reikalingas Skustuvas

Gražus, Standartinės išdirbystės Valet Auto Strop Safety Razor — SKUSTUVAS gražioj; auksinėj dėžėj, su diržu ir dviem blėkutėmis (blades), kurios pasigalanda begaliniai. Kaina \$5.00 įspausta į kiekvieną dėžę.

Mes pasiūsiame kiekvienam adresu S. V. už \$2.50 C. O. D. Prius-kite savo vardą ar atsilankykite asmeniškai pas

PALANDECHA
536 South Clark St., Chicago, Ill.

M. J. KIRAS Home Builders Real Estate

NOTARY
PUBLIC
INSURANCE
OF ALL
KINDS

3261 So. Halsted St.

MODERNISKAI ĮRENGTA

Fotografavimo Studija
Visų Rusių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street
Tel. YARDS 1546

Englewood 5883-5840

P. CONRAD
FOTOGRAFAS

Dar gražiau, moderniskiau
įrengta.
420 WEST 63RD STREET

BE 100% WITH YOUR

BUY WAR BONDS

mes visi atakavome, taip kaip anglai ir amerikiečiai Berlyną. Šokių, dainų, malonių pasikalbėjimų netrūko.

Gaila tik, kad tuli skaito laikraščiuose tik antgalvius ir manė, kad piknikas neįvyks. Jie labai apsiriko, nes mes, kurie buvome kaip visuomet per Birutės parengimus išsinešam patenkinantį įspūdį, kuris pasi-lieka mintyje, o kaip kam ir širdyje ant visados. — D. M.

Pereitais metais Alaskoje buvo atkasta 515,358 uncijos aukso.

Vandenys užima apie 72 noš. mūsų žemės paviršiaus.

Jojau Pas Mergelę

Jojau dieną, jojau naktį Ir prijojau ežerėlį, Pagirdžiau žirgėlį. Kai pagirdžiau, ką pilnesnis, Kai užsėdau, tą greitesnis Mano juodbėrėlis.

Oi, berneli, bernužėli, Kai nujosi pas panele, Nebūk labai puikus. Nekek vartų ligi galei, Nevirkding mergelės.

Kelsiu vartus ligi galei, Leisiu žirgą visai valei, Linksminsiu mergelę, Močiutės dukrelę.

Liudies Daina.

SMAGI JAUKI IR MALONU UŽEIGA

SILVER CAFE

S. ZAVADSKAS, Sav.

Čia Galite Gauti Geriausius Gėrimus ir Kartu Laiką

Praleisti

KVIEČIAMI VISI LIETUVIAI ATsilANKYTI!

SILVER CAFE

324 Broadway So. Boston, Mass.

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ

KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —

A. ČIŽAUSKO

248 "E" Street So. Boston, Mass.

CLAM HOUSE

A. ČIŽAUSKAS, Sav.

Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į Minėtą Užeigą. Čia Rasite Geriausių Valgių ir Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:

585 Grove — Rout 128 — Braintree, Mass.

LINKSMIAUSIA UŽEIGA BOTONE, TAI YRA

SOUTH BOSTON CAFE

V. BALIUKONIS, Sav.

Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstagoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmai Laiką Praleisti.

SO. BOSTON CAFE

260 Broadway So. Boston, Mass.

AUTOMOBILISTAI!

KUOMET JUMS REIKALINGA:

Generators, Armatures, Sarter Armatures Pataisyti bei Iškeisti, Field Coils, Brušių, Bušingų ar kitų dalių del Generators Kreipkitės pas Brolius Vaišvilus į

MID WEST ARMATURE SERVICE
813 West 35th Street — Phone Yards 6776

ATYDA!

TAVERNŲ SAVININKAI

Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite

Phone LAFayette 3632-33

SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.

John F. Skorpiak, Sav.

1945 W. 47th St. Chicago, Ill.

AGENTAI:

Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

Kaip Gyveno Musų Protėviai Senovėje

Lietuvių Šalis ir Tautos Šakos

Senovės lietuvių tauta buvo apgyvenusi daug didesnę žemės plotą, negu šiandien. Šiandien iš senovės lietuvių tautos liko tik taktai patsi jos vidury. Pakraščiai gi jau senai išnyko. ar kaimynų ginklais ir plėšimais išnaikinti, ar, pakliuvę po svetimų valdžia, geruoju ar varu priėmę jų kalbą ir nutautino.

Senovės lietuviai buvo apgyvenę didelį Baltijos pajūrio plotą, kur teka upės: Nemunas, Neris, Nevezis, Dubysa, Venta, Dauguva, Šešupė, Priegalė.

Iš vakarų pusės lietuvių žemė siekė lig dešiniojo Vislos upės kranto. Iš rytų pusės tęsėsi toli už dešiniojo Dauguvos kranto, kur susiedavo, su estais. I pietus ejo lig Bugo ir Pripetės upių. Šiaurėje riba buvo jūros krantas.

Dešimtajame šimtetyje po Kristaus gimimo lietuvių tauta buvo pasiskirsčiusi į keliolika šakų. Dešiniojo Dauguvos pusėje pajūriu gyveno letgaliai; kairiojo pusėje — žemgaliai; tarp Rygos įlankos ir Baltijos jūrą — kuršininkai. Toliau pajūriu iki Nemuno įtakos, — ten, kur teka upės: Venta, Dubysa, Nevezis, gyveno žemaičiai. A-biem Nemuno ir Neris pakraščiais gyveno, paprastai lietuviškai vadinami.

Toliau vakarus pajūriu nuo Nemuno iki Vislos įtakos gyveno prūsai, jau tuomet pasiskirstę į dešimtį genčių. I pietus nuo prūsų ir lietuvių, nuo tos vietos, kur Narovos upė įteka į Bugą, Pripetės paupiais iki Nemuno pradžios, gyveno dar viena lietuvių tautos šaka — jotvingiai.

Jotvingių šalis buvo tarsi pleištas įsikūsi tarp lenkų iš vienos ir gudų iš kitos pusės. Dėliai to jotvingams teko kovoti su priešais, užpuolančiais iš dviejų pusių: su lenkais ir su gudais. Tie užpuolimai buvo taip dažni ir taip pragaištingi, kad jotvingai galų gale buvo išnaikinti, o jų žemė apgyveno jų išnaikintojai lenkai iš vakarų pusės (šių dienų Gardino, Suvalkų, Lomžos ir Sedleco gubernijų dalys) ir gudai iš rytų pusės (Gardino gubernijoje).

Visa senovės lietuvių gyvenamoji šalis buvo apaugusi tankiais miškais, nuo amžių žmonių rankomis nelytėtai, o juose daugybė ežerų, balų, pelkių ir upių, kurių šiandien tik maža dalelė pasiliko. Prūsų šalyje suskaitoma 2037 ežerai. Aukštųjų Ežerų apskrity 400 ežerų.

Vienas XII amž. pradžios kronikininkas (M. Gallus) apie lietuvių šalį sako: ta šalis, taip ežerų ir balų apsaugota, kad niekas su kariuomene ten įeiti negali. Taip atsitiko su lenkų karalium Boleslovu, kuris, nuėjęs su kariuomene kariauti jotvingių žemę, dėliai girių, balų ir pelkių negalėjęs prieš pasiekti, taip ir sugrižęs nekariavęs. Atvykę į tą šalį, mūsų bočiai apsigyveno upių ir jūros pakraščiais, o laikui bėgant ir žmonių skaičiui besididinant, skynė miškus ir giliau miškuose taisėsi sau sodybas.

Visa kita iš miško ir vandens turėdavo. Žuvingos upės, ežerai ir miškas lietuviui buvo tikra klėtis, kur jisai ir maisto, ir apšilimo, ir lobio sau atrasdavo.

Miškuose laikėsi daugybė bičių, kurios, be didelio žmogaus darbo, suteikdavo jam medaus valgiui ir midui pašidaryti, o vaško prekybai. Miškuose augo apyvniai alui ir midui daryti. Miškuose laikėsi taip pat daugybė laukinių gyvulių ir paukščių. Vienų mėsa jis mito, kitų (lokių, lūšių, lapių, briedžių) kailiais dengėsi, o bebrų, sabelių, kiaunių ir ūdrų kailius mainė su kaimynais ir reikalingus jam daiktus: geležį, druską, ginklus ir šiaip padarus, kurių pats neturėjo arba pasigaminti nemokėjo.

Taip svarbus buvo miškas senovės lietuvių gyvenime. Bet tas tankusis, pelkėtas ir nepereinamas miškas drauge ir kenkė mūsų bočiams. Miškai ir pelkės trukdė lietuvių išsilavinimą. Miškai ir pelkės skyrė juos nuo kitų tautų. Begyvendami miškuose, mūsų bočiai senovėje maža tesusižinodavo su kitų šalių gyventojais, jau tuomet pasiekusiais aukštesnį kultūros laipsnį.

Tiktai Lietuvos pakraščiu gyventojai dažniau susitikdavo su svetimšaliais: švedais, lenkais, rusais ir kitais, bet tai darė i-tėkmės tiktai mažumai pakrančių gyvenančiųjų. Didžiuma gi lietuvių tautos buvo miškų ir pelkių atskirta nuo apšviestiesniojo pasaulio, todėl tų laikų apšvietimas mažai juos tepaliesdavo.

Del to lietuviai ilgiau už kitas tautas gyveno senovišku gyvenimu. Del to lietuviai senovėje buvo atsilikę nuo kitų tautų apšvietimo ir visuomenės išsiplėtojimui.

Lietuviai tuomet gyveno dar pasiskirstę mažomis kunigaikštijomis, neturinčiomis tarp savęs jokio politikos ryšio, netveriančiomis didesnės valstybės, kuri galėtų reikale atremti priešų užpuolimus. Priešingai: kiekviena kunigaikštija pati viena savim rūpinosi. Rišo jas visas į vieną tautą jų bendra tikyba, būdas, papročiai ir kalbos giminingumas.

Daug įtekmės darė lietuviams jūra. Ji išmesdavo giedraus gintaro gabalus. Juo lietuviai iš senų laikų pirkliavo su svetimmažemiais. Jūra palengvindavo pajūriais gyvenantiems prūsams susižinoti su apšviestiesniais kaimynais. Jūromis atsisdangindavo i Lietuvos pakraščius daug labiau už lietuvius išsiplėtoję vikingai. Atsidangino ne tik kariauti ir plėšti, bet ir pirkliauti su pajūriškiais. Arba, užkariavę didesnę žemės plotą, pasilikdavo čion valdyti nuveiktų lietuvių. Apsigyvenę tuo būdu tarp lietuvių, platino tarp jų savo papročius.

Pajūriais gyvenusieji prūsai buvo apšviečiausi tarp visų lietuvių tautos šakų. Visa tat vaizdžiai parodo senų laikų pilekalnių ir kapų iškasenos. Prūsų kapų iškasenos jau tūkstantį metų prie Kristų beveik visur atrandamas žalvaris, o V šimt. prieš Kristų jau atrandami geležies išdirbiniai.

Tuo tarpu Lietuvos užkampuose, kurie mažai susisiekdavo su kultūringesniais kaimynais, kaip antai Svenčionių, Ežerėnų ir dalinai Ukmergės apskričių iškasenos dar V ir VI šimt. Kristų gimus atrandami dirbiniai iš kaulo: fešmai, ada-

tos, ylos, kaltai, papuošalai ir tt. ir lyginto akmenis kirvukai. Dirbiniai iš žalvario ir juo labiau iš geležies tų laikų iškasenos ten retai atrandami, iš ko matyti, kad to krašto gyventojai tais laikais gyveno dar akmenų gadyne.

Zemaičiuose gi, ypačiai Nemuno įtakoje, tuo metu pilekalnių ir kapų iškasenos vyrauja visur žalvariai, geležiniai ir net sidabriniai dirbiniai, ypačiai įvairūs papuošalai: sagelės, kabės, spilgos, žiedai, grandinėlės, apirankiai, sagtys ir kiti. Iš ko matyti, kad tų vietų gyventojai išsilavinime jau toli buvo pralenkę anų užkampių gyventojus.

Iš Sandaros Centro

- Prieš kiek laiko gavome Sandaros 24 kuopos, iš Montello, Mass. per kp. sekretorių p. A. Jazukevičių šių narių duokles:
- Louis Kauson ----- \$2.40
 - John Meduse ----- 2.40
 - Mykolas Navickas ---- 2.40
 - Vaclar Šarkus ----- 2.40
 - Leonardas Shakis ---- 2.40
 - Antanas Sankūnas ----- 2.40
 - St. Buinauskas ----- 2.40
 - Karolis Pigaga ----- 2.40
 - Edward Kupka ----- 2.40
 - Adolph Gureckis ----- 2.40
 - Charles Kaminskas ---- 2.40
 - Aleks. Petelčius ----- 2.40
 - Aleks. Strumskis ----- 2.40
 - Ted. Rasevičius ----- 1.60
 - Petras Grigas ----- 2.40
 - John Rizel ----- 2.40
 - Pr. Yančiūnas (naujas) -- .80
 - Viso ----- \$38.40

Sandaros 15 kuopos, Bridgeport, Conn. sekretorius p. A. Sapiega irgi prisuntė čekutį sumoje \$11.20 už šiuos narius:

- Povilas Remeika ----- \$3.20
- Antanas Skirka ----- 3.20

Kad Mažųjų Tautų Laisvė Nedingtu

Telegrama, Kuri Pasūsta Anglijos Premierui W. Churchill

Amerikos Lietuvių Konferencijos dalyviai pasiuntė Britų valdžios galvai sekančią telegramą: "Millions of Lithuanians in their own country and their American Friends have been watching for many years your championship of the freedom of man in days of peace — with joy, in days of danger — with deep gratitude.

The representatives of almost a milion Americans of Lithuanian descent assembled in Pittsburgh, Pennsylvania, to consider their responsibilities in this war, take this opportunity to say to you that all Lithuanian-Americans are gratified to learn of your solidarity with our great President in saving the small peoples of Europe from ruthless oppression and a threat of extinction.

How could this or the future generations dream of any lasting peace amongst nations if, to use the words of the Atlantic Charter, 'the wish to see sovereign rights and self government restored to those who

- Juozas Dulbis ----- 2.40
 - August Sapiega ----- 2.40
- Kitos sumos gautos sekančiais:
- Jonas Čiaponis, New Haven, Conn. ----- \$2.40
 - F. Silbelus-Cibulis, New Haven, Conn. ----- \$4.00
 - Mrs. Veronika Bigelis, Chicago, Ill. ----- \$3.00
 - Joe. Kripas, Detroit -- \$5.00
- Dėkojame visiems už prisijutus pinigus. Sandaros Adm.

have been forcibly deprived of them' is not to be realized at the termination of this most brutal struggle of all struggles known to the human race?

The Lithuanian Conference at Pittsburgh wish you Mr. Prime Minister good health and a safe return to your native land, and express their deep conviction that you, together with our President Roosevelt, will lead the struggle against the Axis. Power to Victory witch will restore human rights to the suffering peoples of Europe.

PER MANO KOSTUVA

Vienas bolševikų laikraštis Maskvoje bandė įtikinti savo skaitytojus, jog Italijos kapituliacija įvyko ačiu "raudonosios armijos karžygiškumui."

Matyt, sovietai mažai tejevartina savo laimėjimus, kad jie bando savintis kitų. Amerikiečių kareivis Australijoje pradėjo savo laišką sekančiais: "Brangioji C6H4CO."

Cenzorius ilgai galvojo bandydamas atspėti ką tas reiškia. Pasiklausęs chemiko jis patyrė, jog tai mokslinė formula paženkliniui sacharino.

Neseniai teko girdėti toks pasikalbėjimas: Žmona: — Ar matei, kad Kultūvienė nusipirko vėl naują suknelę? Vyras: — Kad ji būtų toki graži, kaip tu, tai jai irgi nereiktų nuolat pirkinėti. Vyro būta gana "mandraus", ar ne?

Vienas Philadelphiaus lietuvis Vilimas Poška (Paschall) kandidatoja į miesto majorus, kaip nepriklausomas demokratas.

Kuogeriausio pasisekimo! Tačiau abejotina, kad jis išslyki galėtų patekti į majoro sostą.

Praėjus Amerikos Lietuvių Suvaziavimui Pittsburghe, galims dar metus laiko išaiškinimui ir ginčiams apie jos reikšmę ir nuotaiką. Pačiam darbui ne kiek bėpaliks progų.

Tėvynės praeitį atminę, Svajones audžia jie dailias;

Jie mato laisvąją aušrinę, Ji nuramins širdis bailias. — P. V.

Pravoslavų dvasiškiams Stalinas leido išsirinkti patriarchą ir tas skelbiama kaip didžiausias bolševikų tolerantiškumas. Bet kadangi tie dvasiškiai yra ne Dievo, bet Stalino globoje, tai jų patriarchas mažiau turės galios, negu kamandorius bile vienoje mūsų parapijų. — Eolas.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI - BIZNIERIAI

Tel. YARds
Aleksa Bakery
J. Aleksa, Sav.
3339 S. Morgan St.
Geriausios Lietuviškos Plikytos
Ir Rupos Duonos Kepykla

Tel. LAFayette 3171
Peoples Furniture Co.
M. T. Kezas, Ved.
4179-83 Archer Ave.
Jus Galite Gauť Viską Kas Tik Rtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 3599
Piwaronas Baking Co.
D. Pivarunas, Sav.
4622 S. Marshfield Ave.
Kepėjai "The Winner" Duonos
Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. VICTory 4226
Progress Furniture Co
J. A. Krukas Ved.
3222-24-26 S. Halsted St.
Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam
Rakandai — Viskas Del Namų

YARds 5654
European Style Bakery
J. Bartash, Sav.
841 W. 33rd Street
Kepėjai Škanios Lietuviškos
Juodos Duonos

Tel. SEElly 8760
Roosevelt Furnit. Co.
Jovarauskas ir Bertulis Sav.
2310 W. Roosevelt Rd.
Visokie Namams Reikmenys
— RAKANDAI —

HEALTHY FOOD Restaurant
Joe. ir Julia Malonis Sav.
3206 S. Halsted St.
Lietuviški - Amerikoniški Valgiai
Mandagus Patarnavimas

Leonas Getautas
Muzikos Krautuvė
755 W. 32rd Street
Specialistas Įvairiausių
Dailystės Darbų

BOUlevard 9406
Frank Bastis
Savininkas
7-11 NATURAL TAVERN
ir ROSS HOTEL
711 W. 43rd St., Chicago

REPublic. 7731
Z. S. Mickevics & Co.
Real Estate — Insurance
Commercial & Residential
Properties
2506 W. 59th St., Chicago

Tel. Victory 0066
Anna - James Tavern
Smagi Lietuviška Užeiga
3212 S. Halsted St., Chicago
Ona Bagdonienė ir
J. Janulevičius, Sav.

Tel. Yards 4789
JOHN REKOSH
REAL ESTATE
AGENTAS
Reikalui Esant Kreipkitės
840 W. 33rd St., Chicago.

Milžiniška torpėda pasiekin vandenį iš U.S.S. Herbert laivo laike demonstracijos. (Official U. S. Navy Photograph).

Elektros Pajėga

Pagreitina Torpedų Produkciją
Chicago's Apilinkėje

Parūpinti tūkstantčius Amerikos laivams torpedų, elektrā atlieka svarbiausį ūdavinį produkcijos srityje.

Elektra apviečia torpedų dirbtuve — ji varo mašinas ir "assembly lines" ... ji suka latus ir drillus ... ji suka tekėlus ir presus ... ji varo didžiulius kulturus ir atlieka visus kitus pajėgos darbus.

Elektra yra pajėga, kuri suka visą šalies industrija ... pajėga, kurios pagelba yra atliekamas visas šalies karo programos.

Su pagelba elektros pajėgos ši sunkioji lathe mašina pilnai užbaigia torpedą. (Official "O. W. I. Photograph).

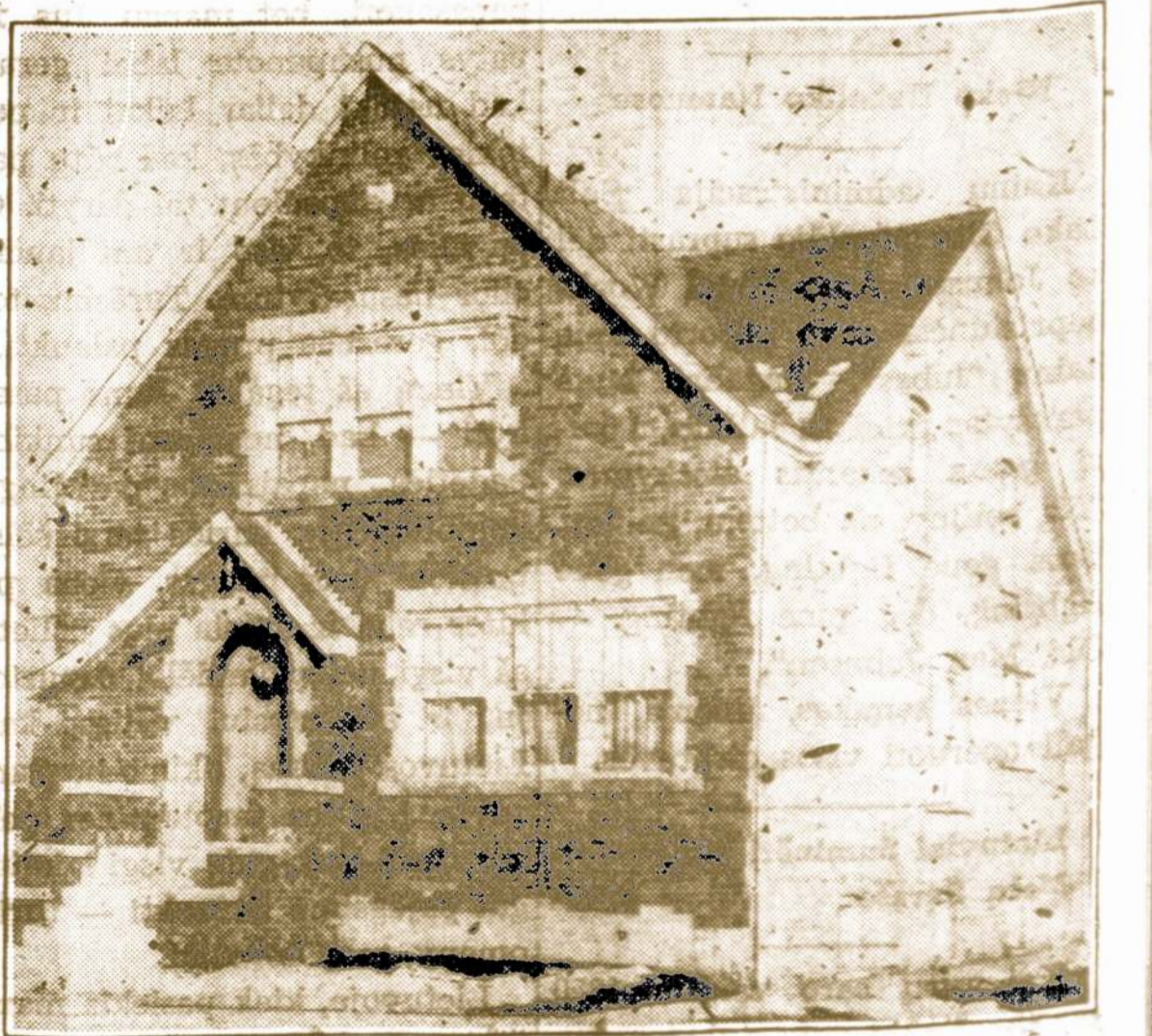
ELEKTRA TARNAUJA KARUI — NEEIKVOKITE JOS!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Aptarnauja Elektros Jėga Svarbiąją Karo Produkciją Chicagoj.

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KĖLETĄ PATARIMŲ IR PASIULEMŲ. DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKĮ NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAŽIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UŽBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIEINAMI.

John Pakel
GENERAL BUILDING CONTRACTOR
6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Ištremtieji Lietuviai

A. Devenienės Kalba Pasakyta Amerikos Lietuvių Konferencijoj

Sunkūs patyrimai mano asmeniniame gyvenime, davė man daugiausiai progų arčiau susipažinti su tremtinių gyvenimu ir likimu, todėl vargus ir skausmus tenka man ši garbė padaryti Jums pranešimą šiuo klausimu.

Nedaug tikrų žinių mes turime, visos jos ilgai keliauja iki mūsų ir visos deja, kurios tik pasiekia mus nesą mirtį, badą ir šaltį. Tinkamesnės, geresnės žinėlės kaip ir netenka užgirsti, o skaudžiausia, kad kasdien vis naujos tragedijos, o jų galo dar nesimatyti, dar net negirdėti...

Nabagė mūsų Lietuva pergyveno dvi okupacijas ir abi jos siekia vieno ir to paties tikslo — išnaikinti Lietuvą; abi jos turėjo tas pačias priemones — išnaikinti lietuvius, jų nebus, nebūs ir Lietuvos klausimo bei reikalo.

Todėl girdime šendiena, kad vežasi vokiečiai mūsų žmones į Vokietiją, prieš išnaikinant juos, nori dar juos ir išnaudoti. Grūda juos į karo dirbtuves, kurios nuolat yra bombarduojamos ir žūsta ten Hamburgu, Essene ir panašiai, ne tiek vokiečiai, kaip tų dirbtuvių vergai — darbininkai, lietuviai, latviai, lenkai, čekai ir panašiai; visi tie mažesnieji, visi tie nuskriaustieji, kurių balsą niekas negirdi.

Nuo 15 metų berniukai, mergaitės ir seneliai iki 60 metų vežami, tai kas gi gali likti Lietuvoj? — kūdikiai ir seneliai. Sakoma vežami bedarbiai. Kokia tai skaudi ironija, koks tai pasijuokimas iš mūsų darbdarbių tautos.

Neduo teisės lietuviai užsiimti pramone, neduook inteligentui darbo, išplėsk iš artojaus plūgą, atiduok jo amžiams prakaitytą ir krauju vilgytą žemę atėjūnui nazui, tai kas turės darbo, kas liks nevergu?... Visa Lietuva bedarbiai, visi žmonės — vergai.

O kas jūsų negirdėję, neskaitėte kas daroma su lietuviais žydais? 100,000 suvaryta į stovyklas, badu mariniami, ligomis apkrečiami, žūdomi, ir už ką? Nebuvo tai suprantama mūsų tautai per amžius, nesuprantama ir šendiena, o begalo skaudu, griaudu ir neteisinga.

Sendien Vokietijoje nieko šelpti negalime, negalime pasiekti ir okupuotos Lietuvos civilijų gyventojų, bet yra begalo svarbu ruošti begalybei darbų, kurie gali ir labai greit ant mūsų užgrūti.

O tuo tarpu tik vienas kelias atviras, vienas didis ir pasišventimo prašas darbas, tai greičiau užbaigti tas kančias, tuos baises sąrašus; greičiau vesti Ameriką į pergale ir laisvę visų nuskriaustųjų. Obalsis per Amerikos laisvę, — laisva Lietuva, laisvi jos žmonės, laimingi jos piliečiai.

Dabar apie kitą okupantą, tos pačios diktatoriškų priemonių akademijos narį, kuris atrodo bus bent tuo tarpu savo aukų sąrašus Lietuvoje užbaigęs. Ir supraskite, sakosi, kad jam dar negana, kad nori dar daugiau mūsų žemių, mūsų aukų.

Aš, kaip amerikietė, kaip labai aš norėčiau jums, gerbiemieji, ką nors kilnaus, ką nors gero, žmoniško pasakyti, apie tą sąjungininką, o ne priešą, kurs kariauja su jūsų ir mano vaikais tam pačiam tikslui — nazius išnaikinti; nors ne bendrų idejų, bet bendro reikalo sąjungininkai, bet kaip norėtusi, kad jų veikimo būdai, jų kalba būtų kiek mums artimesnė, suprantamesnė.

Mano pranešimas nėra sugalvotas, kad jus griaudenti, nėra jame parinkti skambii, gražių žodžių. Ne, aš tik remiuosi tuo ką man apie Sibirą patys rusai pasakojo man su jais gyvenant dar Lietuvoj, remiuos ką skaičiau iš žinių iš Sibiro, o svarbiausiai remiuose tuo, ką man vyras pasakojo, ką ten du metu išgyveno ir už viską esu pasiryžus pati ir atsakyti.

Prie bolševikų Lietuvoj gyvenau virš trijų mėnesių, ten patyrimai nemažai buvo ir apie tą laiką galiu tik pasakyti štai ką: Iškabino rusai Lietuvoj raudonas vėliavas, padengė visą kraštą raudona spalva, rėkė, rašė, šaukė žmonėms dabar laisvė, o mes žmonės tik girdėjome, tik matėme raudoną, raudoną kraują ir neapsirikome.

Ižengė į mūsų šventą mums žemę tuoj pradėjo rankioti mūsų įžymiausius patriotus, visuomenininkus, gerus gaspadorius, amatininkus ir grūsti juos į kalėjimus. Ir taip pilni buvo kalėjimai ir vis po truputį pradėjo veždavo į Rusiją.

Vilniuje rusų caro pastatytas kalėjimas lietuvius talpinti, buvo bolševikų taip prigrūstas, ant grindų gulėdavo kaliniai taip ankštai, kad kaip norėdavo kurs persiversti ant kito šono, nuo krašto reikėdavo pradėti.

Nors visi kaliniai lietuviai mūsų akimis žiūrint politiniai, bet jie tik nutikę už akių kur ten Maskvoje, kad ir Sovietinės Lietuvos vis tik piliečius, nepalikto jų Lietuvoje, bet grūdo juos į Urąlą, į Sibirą ir Artikos sritį.

Jeigu sako komunistinė buvo Lietuva, tai kodėl lietuviški komunistiniai teismai jų neteisė, kodėl reikia siųsti kalinius į kitą valstybę, jeigu buvo komunistinė Lietuva. Kokia teisė, kokia, kad ir bolševikiška, konstitucija tai buvo padaryta ir kur toji komunistinė Lietuva buvo?

Išvežė mūsų žmones į Artikos sritį, į Uralo kalnus. Nykus ir žiaurus šis kraštas ir štai jų gyvenimo sąlygos, nieko bendro su rusais kad ir neturi, tai yra nekaltinant nieko ir tai ten sunku gyventi.

Klimato sąlygos ten beveik nepakeliamos — žiema labai ilga — 8—9 mėnesiai; šaltis, vėdutiniai — 40 laipsnių žemiau zero. Žiemą, saulė nepasirodo, o per kelius mėnesius būna ištisa naktis. Birželio mėnesyje atšyla ir liepos mėnesyje sužaliuoja pievos, kad jau rugsėjo mėn. ir vėl užšalti.

Bet žemė daugiau 2—3 pėdų neatšyla, yra užšalusi amžinai, todėl medžiai neturi galimybės išauginti šaknų ir auga ten tik pušelių krūmokšniai. Daržovių kad ir paprasčiausių, kaip bulvė, ten per trumpa laiko kad užauginti, nekaltant jau apie javus.

Todėl per trumpa yra vasara, kad galėtum ką ten užsiauginti ir visas maistas pareina iš Centro Rusijos. O mes visi gerai žinome ir skaitome, kad naziams pagrobūs rusų aruodus, t. y. Ukrainą, duonos nėra patiems rusams, tai ką galima tikėtis del kalinių. Todėl duona jau prieš metus buvo retas svečias ir visas maistas tai sudyta žuvis, kurios prisigaudo per vasarą.

O visi kaliniai privalo dirbti, darbas sunkus, primityvus, labai šalta, stoka drabužių. Jų darbai, tai anglių kasyklos, kelių ir geležinkelių tiesimas, uostų darbai.

Del vitaminų ir saulės stokos, visi beveik didesniai ar mažesniai laipsnyje serga škorbutu arba cinga. Pradžioje byra dantys, nusilpsta nagai, vėliau atsiveria žaizdos.

Mano vyras sumanė rinkti tuos pušelių spiglius, šutinti juos statinėse ir duoti gerti. Tas kad ir nepagydydavo, bet sustabdydavo gyvo kūno irimą.

Bėgti niekas nebando, nėra jie girdėję, kad kam būtų pavykę. Ir kur gi bėgsi? — Į žvėrių nasrus, įšaltį, į pusynius, badą ar į žandarus. Ir taip kenčia jie ir visa paguoda, tai viltis ir tikėjimas, kad karas baigsis ir jie bus laisvi. Ta viltimi jie ir tegyvena.

Teisių jie jokių neturi; negali laišku nei rašyti, nei gauti. Kiti ir vardo gal neturi, tik numerį.

Kita r.šis mūsų išvežtų žmonių tai vadinami tremtiniai; tie, kuriems nespėjo iškelti bylų ir kuriuos surinkę šeimos nomis išvežė, daugiausia į Sibirą. Jų sąlygos yra gal kiek geresnės iš pačių blogųjų. Kadangi juos taip staiga išvežė, ir kadangi vis dažnai susitinka naujus išvežtus žmones, tai jie turi įspūdžio, kad mažai kas yra pasilikęs Lietuvoj ir klausia dažniausiai apie savo artimuosius.

Klimatas ten jau švelnesnis, žemė visai tinka dirbti, miškų labai gausu ir mūsų tremtiniai ten daugiausia dirba. Upės ten labai žuvingos, todėl pravartu įdėti joms gaudyti kabliukų.

Bet su maistu sunku, nes kaip minėjau, derlingiausi žemės plotai nazių pagrobti ir Sibiras dabar turi išmaitinti daugiau negu gali.

Tie žmonės teisės turi, gali rašyti laiškus, gauti siuntinius. Dabar kiek apie tuos siuntinius. Siuntiniai galima išsiųsti, bet gi nereikia tikėtis, kad kiekvienas uinea; ramiais laikais ir tai buvo sunku su jais, o ką gi bekalbėti apie karo laiką? Pinigai siųsti tai visai mažai apsimoka. Už 50 dolerių, išmainius juos į rusų pinigus vos 5 sv. miltų gauni, tuo tarpu kaip už paklodę — 10 svarų. Už dėvėtą kepurę galima gauti stiklas pieno per mėnesį kasdien kudikiui; gi stiklas pieno šiaip 50 rublių, tai įsivaizduokite ką drabužis reiškia.

Todėl aš begalo daug reikšmės pridodu drabužių rinkimo vajui. Į tą siuntinį reikia įdėti džiovintų žuvis taukų, aspirino, porą margų skarelių, špilkių; visi tai dalykai už kuriuos galima grįčios kampa žiemai gauti, arba daržą išnuomuoti. O tai jau labai daug.

Mūsų žmonių kančios didelės, virš 200 — 300 tūkstančių išvežtų okupantų į rytus ir į vakarus nuo savo tėvynės, visi jie išblaškyti, išdraskyti jų liūdai, bet visi jie vieningi; visų kaip vieno troškimas Nepriklausoma Lietuva.

Nežinoti, nesistengti to sužinoti, ne veikti, pamėginus veikti ir patyrus, kad ne taip lengva — nuleisti rankas, atiduoti ant kitų, laukti patogesnio laiko, sąlygų, tai mūsų broliai ir sesutės, didžioji nuodėmė, tai mūsų mirtina nuodėmė ir jai išrišimas, atmintkite, niekur kitur, kaip tik darbe tam tikslui. Niekas taip nelaukė tos konferencijos, kaip tremtinių šelpimo reikalai.

(Tasa Seka)

Amerikos Lietuvių Suvažiavimui

Iš Chelsea Mass. Atėjo SLA: 53 kp. Sveikinimas

Sveikiname Amerikos Lietuvių Konferencijos su auka \$5. ir trokštame, kad vardan Lietuvos nepriklausomybės susijungtų visos trys veikiančios lietuvių išveivijos grupės: sandariečiai, socialistai ir katalikai. Visiems turi būti brangus vardas — Nepriklausoma Lietuva! A. Šleivis — Pirm. S. Butvitis — Rašt.

Waterbury, Ct. Moterių Kliubas Prisiuntė \$15.

Waterbury, Conn. Lietuvių Moterių Apšvietos Kliubas sveikina šio suvažiavimo delegatus ir linki geriausio pasisekimo šiam suvažiavime. Negalėdamas prisijusti atstovę siunčiame nors nedidelę auką \$15.00, kuri tikimės, bus labai naudinga. Lai gyvuoja suvažiavimas, Lai gyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva! Su gilia pagarba, Alena Lauryn, pirmininkė.

Moterių S-gos 33 kp. Iš New Haven, Conn. Prisiuntė \$10.00 Auką

Moterių Sąjungos 33-čios kuopos valdyba ir narės širdingai sveikina visus atstovus-ves suvažiavusius į šią svarbią Amerikos Lietuvių Konferenciją ir linki sekmingai sverstyti būdus, kuriais būtų galima geriau siai prisidėti prie šios šalies karo laimėjimo, taigpi mūsų brangios Tėvynės Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimo.

Su šiuom laišku prisiunčiam šią mažą auką — \$10.00. Su pagarba, Marijona Jokubaitė — pirm. Marijona Ramanauskienė rašt.

Lietuvių Atletų Kliubas Brooklyne Štai Ką Pareiškė

Mes, Brooklyno Lietuvių Atletų Kliubas, siunčiame visiems delegatams kuogeriausiu linkėjimu ir pilnai pasitikime, kad ši Amerikos Lietuvių Konferencija bus gausinga rimtais tarimais ir darbais, kad amerikiečiai lietuviai galėtų įdėti kuodaugiausiai jėgų parėmimui mūsų krašto karo pastangų ir iskovojimui nepriklausomo, demokratinio gyvenimo mūsų senajai tėvynei, Lietuvai.

Amerikos Lietuvių Tarybos darbuotės paramai čia siunčiame nors mažą auką, \$10. Del darbo aplinkybių negalėjome atsiųsti delegatą.

Lai gyvuoja Amerikos lietuvių vieningas darbas už tuos idealus, kurie yra išreikšti Atlanto Carteryje! Brooklyno Liet. Atletų K-bas Vladas Ambotas — Iždin.

Clevelando Lietuvių Išreikštas Troškimas

Sveikiname visus patriotus lietuvius, suvažiavusius sverstyti Amerikos ir Lietuvos reikalus. Lai iš šio suvažiavimo išeina balsas ir visas šalis, "kad mes pageidaujame Laisvos Nepriklausomos Lietuvos", ir kad mes Amerikos Lietuviai darom viską, kas yra reikalinga, kad Amerika laimėtų šį karą, ir kad mūsų mylimieji sugrįžtų iš karo lauko sveiki-gyvi. Prisidedam su maža auka — \$5.00. American Lithuanian War Activity Committee, Cleveland, Ohio.

Jurgis K. Venclova, Pirm. Estelle Debeses, Rašt.

Šv. Kazimiero Draugija Iš Worcester, Mass. Sveikinimas ir \$10. Auka

Viena iš seniausių draugijų Worcesteryje — Šv. Kazimiero draugija sveikina Amerikos Lie

MARGUTIS "DIENZODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932 1450 KIL. — 12 METAI

WHFC (1450 Kil.) Sekmadieniais — 1 val. popiet. Darbo Dienomis — 9:30 v. v. PENKTADIENIAIS NUO 7 iki 8 val. vakare

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMŲ — DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaidlavimų ir Kitokių Informacijų.

REAL ESTATE 2555 W. 47th St.

AUDITORIUM RESTAURANT 3131 S. Halsted St.

LIETUVISKI ir AMERIKONISKI VALCIAI SU GERIAUSIU SKONIU. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balčiūnas ir M. Kovarski, Sav.

mokratinio gyvenimo mūsų senajai tėvynei, Lietuvai.

Amerikos Lietuvių Tarybos darbuotės paramai čia siunčiame nors mažą auką, \$10. Del darbo aplinkybių negalėjome atsiųsti delegatą.

Lai gyvuoja Amerikos lietuvių vieningas darbas už tuos idealus, kurie yra išreikšti Atlanto Carteryje! Brooklyno Liet. Atletų K-bas Vladas Ambotas — Iždin.

Clevelando Lietuvių Išreikštas Troškimas

Sveikiname visus patriotus lietuvius, suvažiavusius sverstyti Amerikos ir Lietuvos reikalus.

Lai iš šio suvažiavimo išeina balsas ir visas šalis, "kad mes pageidaujame Laisvos Nepriklausomos Lietuvos", ir kad mes Amerikos Lietuviai darom viską, kas yra reikalinga, kad Amerika laimėtų šį karą, ir kad mūsų mylimieji sugrįžtų iš karo lauko sveiki-gyvi. Prisidedam su maža auka — \$5.00.

American Lithuanian War Activity Committee, Cleveland, Ohio.

Jurgis K. Venclova, Pirm. Estelle Debeses, Rašt.

Šv. Kazimiero Draugija Iš Worcester, Mass. Sveikinimas ir \$10. Auka

Viena iš seniausių draugijų Worcesteryje — Šv. Kazimiero draugija sveikina Amerikos Lie

MARGUTIS "DIENZODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932 1450 KIL. — 12 METAI

WHFC (1450 Kil.) Sekmadieniais — 1 val. popiet. Darbo Dienomis — 9:30 v. v. PENKTADIENIAIS NUO 7 iki 8 val. vakare

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMŲ — DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaidlavimų ir Kitokių Informacijų.

REAL ESTATE 2555 W. 47th St.

AUDITORIUM RESTAURANT 3131 S. Halsted St.

LIETUVISKI ir AMERIKONISKI VALCIAI SU GERIAUSIU SKONIU. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balčiūnas ir M. Kovarski, Sav.

tuvių Konferencijoje suvažiavusius delegatus-tes ir linkime sekmingo, vieningo darbo. Lai išnyksta iš lietuvių tarpo vaidai ir nesutikimai. Paduokime vieni kitiems ranką, suremkime petyis į petį, visi kaip vienas už laisvą, nepriklausomą, demokratišką Lietuvą.

Lai gyvuoja Amerika! Lai gyvuoja Lietuva su Sostine Vilniumi, Trakais, Marcinkonimis, Tilže, Klaipėda, Palanga! Pagelbai vieningo darbo siun-

čiame nors mažą auką, sumo \$10.00. Šv. Kazimiero D-jos Valdyba: Pirm. — Jonas Našulaitis, Vice-pirm. Ant. Baclūnas, Sekr. — Bill Thomson, Fin. Rašt. Jurgis Ulevičius, Ižd. — Jonas Reinikaitis.

Brazilijos sostinėj Rio de Janeiro tapo atidarytas viešbutis Suv. Valstijų jūrininkams. Pirkite Karo Bonus ir Stampas.

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadieni

SOUTH PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambareliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos ELEKTRIKINIS GYDYMAS Mineralinės, sulferinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų. 1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rusišės anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.

3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill. LIETUVIŲ ISTAIGA. Tel. Lafayette 2584.

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGICIŲ

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų! NAUDOKITE PROGA DABARTINEMS ŽEMOMS NUOSIMCIO RATOMS.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPLYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėliai rupestingai globojami ir ligi \$5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3 %. Jūsų pinigai išmokami ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ZYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINE ISTAIGA — 46 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y 3236 SO. HALSTED ST.

Chicagoje

J. Vitkus Rengias Traukti Teisman Chicago's Miestą

Miesto Trokas Apdaužė Jo Automobilį

P-nas J. Vitkus, vienas "Vilija Coal Co." savininkų yra nusitaręs patraukti tieson visą Chicago's miestą. Mat, sveikatos departamento ambulansas, prie 79 gatvės ir Harmitage apdaužė jo automobilį. Ambulansas buvo kaltas ir nuostoliai turės būti atlyginti. Tuom tarpu p. Vitkaus mašina turės pabūti D. Kuraičio garadžiuje.

J. Chicago Atvyksta P-ni S. Čerienė-Mulks

Siam šeštadienyje, iš Minneapolis atvyksta žinoma mūsų veikėja p-ni S. Čerienė-Mulks. Su ja atkeliauja ir jos vyras, kuris dabartiniu laiku yra kariuomenėje. Savo laiške p-ni S. Čerienė-Mulks prispazino, jog ji labai išsilgusi Chicago's lietuvių.

B. Balučiui Pasiūsta \$20 Kaip Dovaną

Geros širdies tautiečiai buvo sudėję \$20 pasiuntimui į Londoną p-nui B. Balučiui. Tie pinigai tapo pasiūsti pereinam antradienyje paštu. Dabar reikėtų pasirūpinti, kad netolimijoje atelyje galėtumėm įteikti kiek didesnę auką, nes pinigai ten yra labai reikalingi. Auką galite palikti "Sandaroje", kuri mielai jums patarpininkaus.

Al Kumbio Pagerbimas Ivyko, Nepaisant Blogo Oro

Buvo garsinta, jog Al Kumbio pagerbti golfo lošimas ir bankietas ivyks nepaisant lietaus. Taigi, nors lietus pylė nuo pat rytą iki vakaro, svečių ir Gleneagle Country Club suvažiavo iki 300. Žinoma, golfa mažai kas lošė, bet už tai buvo daug kitokių prašmatnybių ir svečiai likosi pilnai patenkinti. Daugelis, kurie ir turėjo tikėtis po \$5 nesijudino iš namų, manydami, jog pramoga neivyks. Bet jie apsiriko. Rengėjai išpildė savo pažadą — "Rain or shine" balius nebus atidėtas.

Baltasis Namas Washingtono su savo daržu užima 16 akrių

Adv. R. Vasalle Tikisi Buti Administratoriu Išvaduotoj Lietuvoje

Siam sekmadienyje, adv. Rudy Vasalle išvažiuoja į Camp Custer, Mich. kariškai tarnybai. Iš čia jis bus perkeltas į Stranford universitetą, Cal. studijuoti karišką administraciją. Užbaigęs studijas jis gaus kapitono laipsnį ir bus priskirtas okupuotų šalių valdymui. Jūsų reporteriui p. Vasalle pareiškė įsitikinimą, kad jam gal teks būti valdininku išlaisvintos iš nazių Lietuvos.

Svečiuojasi "Vienybės" Red. J. Tysliava

Savaitei laiko Chicagon atvyko "Vienybės" redaktorius Juozas Tysliava, kuris padarė vizitą ir "Sandarai". Buvo plačiai pasitarta apie mūsų visuomenišką veikimą ir pasidalinta Pittsburgho konferencijos išpūdžius. Iš čia p. J. Tysliava vyks tiesiai į rytus.

Sintetinės Gumos Dirbtuvės

Šiais metais bus užbaigta statyti visos numatytos sintetinės gumos dirbtuvės, kurios 1944 metais turės pagaminti 850,000 tonų gumos. Tiek bent bus reikalinga kariškiems ir neatbūtinams civiliams reikalams.

Saikas valgyme ir gėrime yra didžiausias vaistas mūsų kūnui.

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Sventadieniais tik susitarus
Phone YARDs 7299

EXTRA! EXTRA!

Permanytas vardas ir adresas
Lietuviškas Žydukas
REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

N. KANTER, sav.

MONARCH LIQUOR
3529 So. Halsted St.
Phone YARDs 6054

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

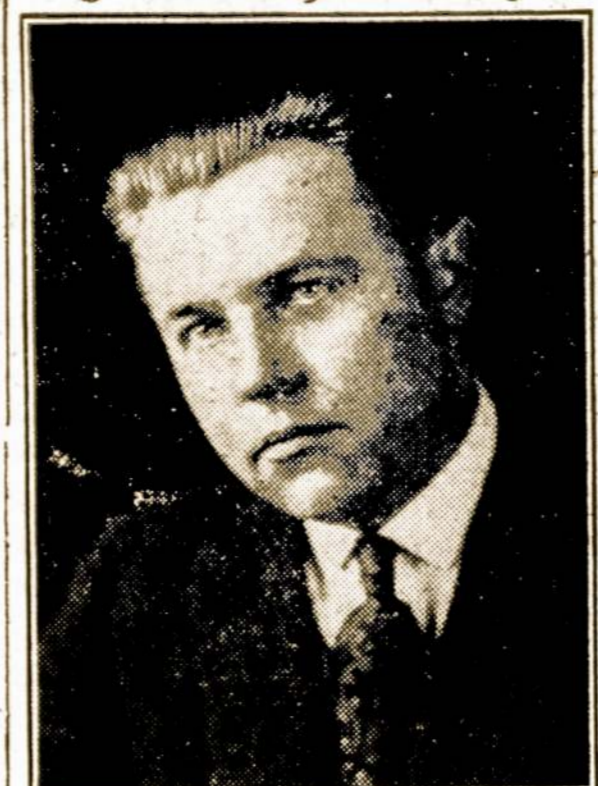
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOTUVIŲ ISTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. Yards 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 0727

DYKAI Koplyčios visose Chicago's dalyse

Radio Programas nuo 8:00 iki 8:30 val. ketvirtadienio vakarą iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.

Dr. A. Normanto Mirtis Dar Labiau Praretino Musų Veikėjų Eiles

Buvo Nuoširdus Darbuotojas Lietuvos Dirvoje

DR. A. J. NORMANTAS

Pereitam trečiadieny tapo palaidotas Dr. A. Normantas, vienas žymesnių Sandaros darbuotojų Chicagoje ir didelis patriotas. Per keliolika metų jis veikė su mumis, aktyviai prisidėdamas prie visokių darbų ir patiekdamas nemažai savų sumanymų. Jo mirtis yra dideliu nuostoliu kaip Sandarai, taip ir visam lietuviškam judėjimui.

Dr. A. Normantas gimė Raseinių apskrityje, Kražių valsčiuje, Gruklių viensėdyje 1895 metais, gruodžio 3 dieną. Užbaigęs Kražių pradinę mokyklą, jis išvyko į Šiaulių gimnaziją, bet paskiau petraukė mokslą ir 1913 metais, rugpjūčio 3 dieną iškeliauvo į Ameriką.

Pasiekęs Chicagoją jis pradėjo mokintis vakarais Tilden High School. Ją užbaigęs įstojo į na-

Chicagiečių Auka Amerikos Lietuvių Konferencijoje

Chicagos Liet. Moteriu Draugija "Apšvieta"

Chicagos Kupiškėnų Kultūros Draugija sveikina Amerikos Lietuvių Konferenciją ir linki, kad jāsų darbai būtų pasekmingi ir naudingi Lietuvai ir jos vargštančiai liaudžiai. Prie šio priedam nors mažą \$10.00 auką.

K. Stanionis — pirm.,
P. Balchūnas — sekr.

Visi Veiksime už Išliuosavimą Gimtosios Lietuvos

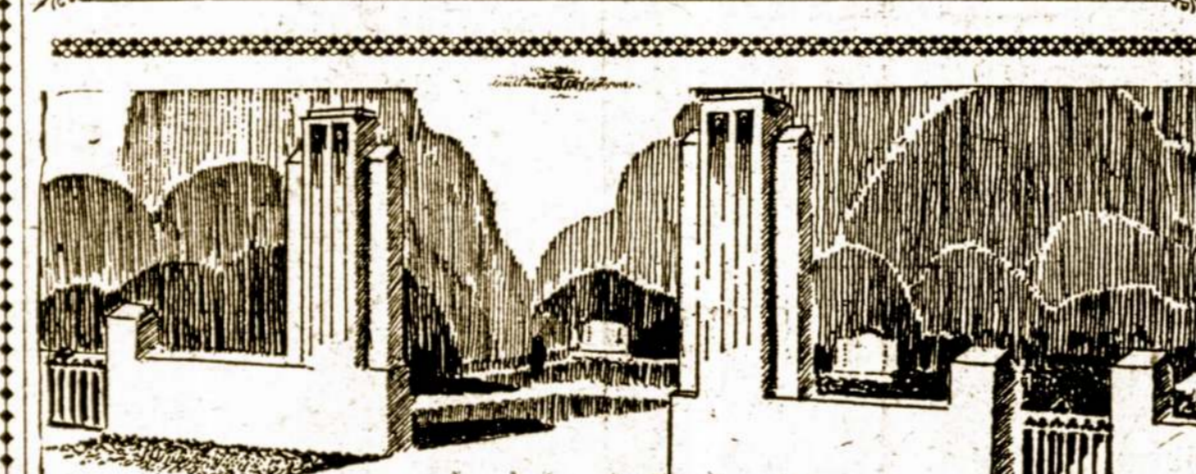
Siuočiame jums nuoširdžius sveikinimus su auka \$10.00. Del svarbių priežaščių mūsų draugija delegatų neturi. Vienok mūsų jausmai ir mintys tepasiekia jums, o jūsų nutarimai ir visa veikmė pasieks mumis ir visi bendrai veiksime už išliuosavimą senos gimtinės Lietuvos.

Ten mūsų broliai, seserys kenčia baisy skurdą. Jų vilty's mūmyse. Tad būkime prisirengę ir pilnai organizuoti. Tad mieli tautos atstovai, būkite nuoširdūs, darykite planus naudingus savo tautai.

Chester Arasim — Pirm.
Ben. Tumavich. Nut. rašt.

Laidotuvės buvo labai išpuodingos. Gėlių prisiūsta daug; vienas vainikas buvo ir nuo jo draugų sandariečių. Palaidotas Sv. Kazimiero kapinėse. Gaia buvo skirtis su tuo lietuvių, kuris tiek daug darbavosi savųjų tautiečių labui. Tegul jo darbai ir karštas troškimas matyti Lietuvą laisva ir nepriklausoma paskatina mus visus toliau dirbti ir kovoti, idant tas tikslas būtų atsiektas. † V.

J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
Perkėlė Savo Raštinę į Brighton Parką
4148 Archer Avenue
PHONE VIRGINIA 2114
Su Income Taxų ir Kitokiais Reikalais Kreipkitės Viršminėtu Antrašu

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI NARIAI
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lituania Ave. Phone Yards 4908

J. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515
SKYRIUS: 42-44 E. 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.
VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKIJA ir J. EVANAUSKAS
3319 So. Lituania Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS
10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661

Kupiškėnų Kliubas Irgi Neatsiliko Nuo Kitų

Chicagos Kupiškėnų Kultūros Draugija sveikina Amerikos Lietuvių Konferenciją ir linki, kad jāsų darbai būtų pasekmingi ir naudingi Lietuvai ir jos vargštančiai liaudžiai. Prie šio priedam nors mažą \$10.00 auką.

K. Stanionis — pirm.,
P. Balchūnas — sekr.

Raudonos Rožės Klubas Iš Cicero, Illinois

Visi Veiksime už Išliuosavimą Gimtosios Lietuvos

Siuočiame jums nuoširdžius sveikinimus su auka \$10.00. Del svarbių priežaščių mūsų draugija delegatų neturi. Vienok mūsų jausmai ir mintys tepasiekia jums, o jūsų nutarimai ir visa veikmė pasieks mumis ir visi bendrai veiksime už išliuosavimą senos gimtinės Lietuvos.

Ten mūsų broliai, seserys kenčia baisy skurdą. Jų vilty's mūmyse. Tad būkime prisirengę ir pilnai organizuoti. Tad mieli tautos atstovai, būkite nuoširdūs, darykite planus naudingus savo tautai.

Chester Arasim — Pirm.
Ben. Tumavich. Nut. rašt.

Kareivių Motinų Iš Chicagos Sveikinimas Ir Auka

Gerbiamieji Dalyviai:

Dariaus-Girėno Lietuvių Kareivių Motinų Kliubas nuoširdžiai pritardamas Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamai konferencijai, sveikina šį reikšmingą žygi linkėdamas geriausių pasisekimų.

Malonėkite nuo Kliubo narių

Phone Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

DR. KARL NURKAT
(NURKAITIS)
LIETUVIS DAKTARAS
Aptometriskas
Pritaiko atsakomągi akinius už prienamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų

3241 S. Halsted St.
PHONE CALUMET 4591
RAKANDŲ KRAUTUVĖ

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. YARDs 1829
Pritaiko Akinius.
Kreivias Akis Ištaiso

Offisas ir Akinių Dirbtuvės
3401 SO. HALSTED ST.
Kampus 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutartį.

DR. J. J. SIMKUS
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 611'
CHICAGO, ILL.

DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago

Offiso valandos:
Nuo 9 iki 12 diena ir — 7 iki 9 vak
Išakyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Sešt. 8 iki 9 vak

Tel. Canal 0257

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Offiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytai
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytai

Offisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0287
Residencija:
6606 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6466

DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Phone YARDs 5921
Rez. Tel. KENwood 5107

DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Offiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliadieniais pagal sutartį.

Phone HEMlock 2061

DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
6558 S. Western Ave.
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 8 vakare
Nedėliomis pagal Sutartį

TRUMPOS ŽINIOS

"Birutės" pirmininkė, p-lė Aldona Gulbinaitė išvyksta paviešėti į St. Louis, Misurijos valstijoje.

Josephine Aleksūtė-Misurevičienė iškeliavo į Madison, Wis. tęsti vietiniam universitete chemijos mokslą.

Puskarininkas Vytautas Užnys-Zemaitis buvo aplankęs New Orleans, La. Tas miestas jam labai patiko.

P-ni S. Sholienė po sunkios operacijos jaučiasi geriau ir neuzilgo visiškai pasveiks.

Frank Salemonavičius, sūnus Bridgeporto biznieriaus, neseniai tapo paleistas iš kariuomenės pataisyti sveikatą.

P-ni Stella Voight-Staniuliūtė grįžo į Chicago praleidusi porą savaičių atostogų Kanadoje ir ežeruose.

Siam sekmadienyje ruošiama Pittsburgho konferencijos delegatų "reunion". Vieta — Sand-

priimti auką \$27.00.
Dariaus-Girėno Lietuvių Kareivių Motinų Kliubo vardu,
— Ona Biežienė — Pirm.

ros svetainė. Kviečiami atsilykyti ir visi chicagiečiai.

Populiari birutietė, p-lė Sadiė Termenas šiomis dienomis įžengė į moterystės stoną New Yorke su vienu jūrininku.

Tragiškai žuvo Ona Zanienė

Methuen, Mass. — Keistu būdu žuvo čia Ona Zanienė, 31 metų, žinoma kaip civilė aviatorė. Ji kaž kaip pateko po savo pačios automobilio ir sutriuškino galvą. Policija surado ją gatvėje jau nebegyva.

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rezidencija ir Offisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Offiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. LAFayette 0094
Jeigu Neatsiliepia —
Sauk KEDzie 2868
VALANDOS:
Pirm., Antr. Ketvirt. 6—9 vakare
Penkt. nuo 8:30 vak. iki 9:30 vak.
Šešt. nuo 6 val. vak. iki 9:30 vak.
Trečiadieniais ir Nedėliomis
Pagal Susitarimą

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARDs 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Sventadieniai: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
744 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 611'
CHICAGO, ILL.

Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2420 W. Marquette Rd.
Arti Western Ave.

Dr. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.

Offiso valandos: nuo 1—5 ar 4—6
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Ave.
Telefonas Republic 786*

Dr. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Offisas: 4645 So. Ashland Avenue
Offiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak
Nedėliomis pagal sutartį.
Namy Tel: Prospect 1980

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Offiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliadieniais pagal sutartį.

DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
6558 S. Western Ave.
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 8 vakare
Nedėliomis pagal Sutartį